

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PENKTADIENIS – FRIDAY, RUGSĖJO – SEPTEMBER 24, 2010 • Vol. CI Nr. 184

Kaina 75 c.

Ministrai aptarė ES ir Rusijos bendradarbiavimo klausimus

New York, rugsėjo 24 d. (URM info) – New York mieste rugsėjo 22 dieną surengtame Europos Sąjungos (ES) ir Rusijos užsienio reikalų ministrų susitikime, kurio viena iš temų buvo ES ir Rusijos modernizacijos partnerystės įgyvendinimas, Lietuvos užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis pabrėžė, kad turėtų būti modernizuotas Rusijos požiūris į kaimynines šalis. Vienas iš tokių žingsnių, anot ministro, galėtų būti Padnestrės klausimo išsprendimas.

A. Ažubalis taip pat pabrėžė, kad ES stebėtojai privalo turėti galimybę judėti nevaržomi po visą Gruzijos teritoriją, ir sakė tikis, jog šiuo klausimu bus pasiekta pažanga. ES ir Rusijos modernizacijos partnerystės tikslai ir uždaviniai priimti šiemet gegužės 31–birželio 1 d. Rostove prie Dono vykusiame ES ir Rusijos vadovų susitikime. Šia partnerystę siekiama paskatinti ekonomines ir socialines pertvarkas. Tarp svarbiausių

Lietuvos užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis. **DELFI.lt** nuotr.

sričių yra techninių reikalavimų suderinimas, tvarios ekonomikos skatinimas ir dialogas su pilietine visuomene. Lietuvos užsienio reikalų ministro įsitikinimu, ES ir Rusijos partnerystė turi apimti ir žmogaus teisių bei teisės viršenybės sritis.

A. Ažubalio nuomone, daug

Šeštadienį — priedas *Kultūra*.

bendrų ES ir Rusijos projektų pagal modernizacijos partnerystės programą galėtų būti įgyvendinami Kaliningrado srityje, kuri turi geras galimybes tapti vienu iš pažangiausių Rusijos regionų. Lietuva palaiko glaudžius ryšius su Kaliningrado sritimi ir remia

Nukelta į 6 psl.

Aptarta Baltijos ir Amerikos laisvės fondo veikla

Vilnius, rugsėjo 23 d. (URM info) – Lietuvos užsienio reikalų viceministras Evaldas Ignatavičius Vilniuje rugsėjo 22 d. susitiko su Baltijos ir Amerikos laisvės fondo (Baltic-American Freedom Foundation – BAFF) direktorių tarybos nariais ir aptarė šių metų pradžioje įkurto fondo tikslus bei veiklą.

BAFF per švietimo ir mainų programą sieks praturtinti ryšius tarp

JAV ir Lietuvos, Latvijos bei Estijos. Fondas teiks finansinę paramą Baltijos šalių studentų ir jaunųjų specialistų stažuotėms JAV įmonėse, skirs stipendijas moksliniams tyrimams ir studijoms JAV universitetuose. Tokiu būdu bus siekiama suteikti galimybę jauniems žmonėms įgytomis žiniomis ir įgūdžiais prisidėti prie savo valstybės gerovės kūrimo.

E. Ignatavičius pabrėžė, kad Lie-

tuva remia BAFF, kuris savo veikla prisidės prie JAV ir Lietuvos ryšių stiprinimo ir suteiks galimybę studijuoti bei įgyti patirties Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Fondo inauguracija vyko rugsėjo 23 dieną New York mieste vykusios Jungtinių Tautų Generalinės asamblėjos metu, kai JAV valstybės sekretorės pavaduotojas James Steinberg susitiko su Lietuvos, Latvijos ir Estijos

užsienio reikalų ministrais.

BAFF buvo sukurtas 2010 metų pradžioje, jis yra Baltijos ir Amerikos įmonių fondo (Baltic-American Enterprise Fund), veikusio Baltijos valstybėse nuo 1994 iki 2008 metų, įpėdinis. Daugiau informacijos apie BAFF galima rasti interneto svetainėje <http://www.balticamericanfreedomfoundation.org/>.

Žydrūnas Savickas apgynė pasaulio čempiono vardą!

Stipruolis Žydrūnas Savickas Pietų Afrikoje apgynė pasaulio čempiono vardą. **Aliaus Korolioovo (ELTA)** nuotr.

Sun City, rugsėjo 22 d. (ELTA) – Lietuvos galiūnas Žydrūnas Savickas apgynė prieš metus Maltoje iškovotą pasaulio čempiono vardą. 35-erių metų lietuvis nugalėjo Pietų Afrikos Respublikoje vykusio pasaulio čempionato baigiamosiose varžybose.

Ž. Savickas ir amerikietis Brian Shaw vykusiose baigiamosiose varžybose surinko po 51,5 taško. Abu sportininkai laimėjo po dvi rungtis, o vienoje pasidalijo pirmą vietą. Nugalėtojo vardas atiteko lietuviui, kuris vienoje rungtyje buvo antras. Amerikietis antros vietos neužėmė nė vienoje rungtyje iš šešių.

Trečią vietą užėmė rusas Michail Kokliajev, surinkęs 46 taškus. Iš viso baigiamosiose varžybose kovojo 10 stipruolių. Ketvirtas liko islandas Stefan Solvi Petursson, penktas – amerikietis Travis Ortmyer, šeštas – taip pat amerikietis Nick Best, septintas – serbas Ervin Kantona, aštuntas – britas Terry Hollands, devintas – amerikietis Derek Poundstone ir dešimtas – kitas amerikietis Jeason Bergmann (19 tšk.). Čempionato atrankos varžybose dalyvavo 30 galiūnų.

Šiame numeryje:

- **Sportas: triatlonas, futbolas, pasaulio sportas** (p. 2, 8)
- **Ar reikia mažinti Seimo narių skaičių?** (p. 3)
- **R. Kriaučiūno skiltis** (p. 3)
- **JAV LB LISS žinios** (p. 4)
- **Nuomonė. Krizių sukręsta keičiasi Amerika** (p. 5)
- **ALK'oje lankėsi svečiai** (p. 5)
- **„Ambersail” dienoraštis** (8) (p. 9)
- **Knygos „Vytautas Didysis” sutiktuovės Čikagoje** (p. 10)

Valiutų santykis

1 USD — 2,58 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Neseniai Lietuvos Vyriausybė nusprendė artimiausiu metu nesvarstysianti, ar panaikinti baudas už trispalvės neiškėlimą per valstybines šventes. Teisingumo ministras Remigijus Šimašius tokias baudas palygino su fizinėmis bausmėmis vaikams ir suabejojo, ar Tėvynės meilę galima įskiepyti baudžiant. Prieš 91 metus Gedimino bokšte pirmą kartą suplevėsavusi Lietuvos vėliava, tiek kartų tapusi mūsų tautos vilties išraiška, šiandien kai kam tapo prievole. Kas atsitiko, kad okupaciniu laikotarpiu įvairiomis progomis tautinė trispalvė, slapta iškeliama kaip pasipriešinimo režimui ženklas, dabar nebereiškia visos tautos žvilgsnio, atgręžto į tėvynę, į jos istoriją, dabartį ir ateitį? Belieka džiaugtis, kad lietuviai vėliavėles prisikabina prie automobilių bent tomis dienomis, kai mūsų sportininkai švenčia pergalės pasaulio aikštelėse.

Redaktorė Loreta Timukienė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mąžindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiamo. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA

(metams kasdiena, paskelbta) \$250.00

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klasė: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

SPORTO

APŽVALGA

TRIATLONAS

Čikagos jaunuolis sugriebė IV vietą pasaulio triatlono varžybose

EDVARDAS ŠULAITIS

Neturintis sau lygių

Amerikiečiai jį vadina sporto fenomenu, kokių dideliame krašte kaip Amerika retai pasitaiko. Dar tik 2011 m. sausio mėnesį 18-ąjį gimtadienį švęsiančio, iš Lietuvos atvykusio jaunuolio Luko Veržbicko (amerikiečiai jį vadina Verzbicu) nuotraukos jau pasirodė didžiuosiuose šalies dienraščiuose, žurnalų puslapiuose, neretai – ir jų viršeliuose. Neseniai dalyvaudamas pasaulio jaunimo (iki 19 metų) pasaulio triatlono pirmenybėse Vengrijoje Lukas užėmė garbingą ketvirtą vietą.

Šiuo metu Lukas lanko Sandburgo gimnaziją. Praėjusią vasarą, kada dauguma mokinių atostogavo, Lukas turėjo daug mokytis, nes norėjo persižinti vieną klasę (tą jau padarė). Nuo šio rudens jis pradėjo lankyti minėtos gimnazijos paskutinę („junior“) klasę, kadangi nori greičiau baigti mokyklą ir stoti į universitetą (jau yra sulaukęs pasiūlymų iš garsių JAV mokslo įstaigų), mat gimnazijų varžybose jis neturi sau lygių.

Lukas jau seniai garsėja kroso bėgime ir pasižymi kaip itin greitas bėgikas. Jis vadinamas geriausiu bėgiku (iki 19 metų amžiaus) visoje Amerikoje.

Tačiau lietuvis domisi ir triatlono, nes ši sporto šaka neseniai pateko į olimpinių žaidynių programą. Triatlone galima jėgas išmėginti ne vien tik bėgime, bet ir plaukime.

Jau senokai Lukas pateko į 2010 metų triatlono pasaulio čempionatą, kuris šiemet vyko Budapešte Vengrijoje, rugsėjo 12 d. Oficialiai rungtynės vadinasi „2010 Dexter Energy Triathlon World Championship Grand Final Budapest“.

Lietuvis su dar dviem jaunuoliais ir trimis merginomis buvo pakviesti dalyvauti šiose prestižinėse pasaulinio lygio varžybose su 80 sportininkų iš visos planetos.

Jų užduotis buvo kuo greičiau nuplaukti 750 m nuotolį, dviračiu nuvažiuoti 20 km ir pagaliau nubėgti 5 kilometrus. Lukas, kuris tokio lygio pirmenybėse dalyvavo pirmą kartą ir pradiniam etape nugarūstas į patį šoną, dėl susijaudinimo (o gal apsirikimo) po plaukimo pamiršo plaukimo kepuraitę ir akinius įdėti į specialią dėžutę. Dėl to jis buvo nubaustas 15 sekundžių bauda. Šią baudą jis turėjo atlikti rungtynių pabaigoje po 400 m bėgimo specialioje vietoje. Tai jam „kainavo“ daugiau negu 15 sekundžių.

Kaip jis sako, jeigu ne šis neapsižiūrėjimas, jis būtų rimtas kandidatas į medalius, nors ir jo IV vieta pasaulinio lygio varžybose yra verta didelio dėmesio.

Pirmoje vietoje – ispanas

Pirmąją vietą užėmė Ferdinando Alarza (Ispanija) – 52:15 minučių re-

zultatu. Už jo liko Thomas Bishop iš Didžiosios Britanijos (52:17), trečioje – amerikietis Kevin McDowell (52:22). Luko rezultatas 52:36. Trečiasis JAV atstovas Ben Kanute (54:55 min.) – liko 40-oje vietoje. Iš viso šias pirmenybes baigė 71 dalyvis, likusieji buvo pašalinti. Lukui geriausiai sekėsi 5 km bėgime, kur jis su 15:20 min. rezultatu užėmė 1 vietą iš visų rungtynėse dalyvavusių, net ir tų, kurie gavo medalius.

Išvyko aplankyti Lietuvos

Iš Vengrijos Lukas kelioms dienoms išvyko aplankyti gimtosios Lietuvos, kurioje nėra buvęs nuo savo atvykimo į Ameriką. Teko pasikalbėti su šiuo sportininku jam jau grįžus iš tėvynės.

Grįžęs jis tuoj pradėjo ruoštis kroso bėgimo varžyboms, kuriose jis iki šiol visada būdavo pirmas. Nebe reikalo Lietuvoje jaunuolis yra vadinamas Amerikos bėgimo fenomenu. Tai jo trenerio – patėvio Romo Bertulio – nuopelnas, kuris treniruoja ir kitus garsius Čikagos apylinkių stipriuosius bėgikus.

Prie jaunojo Luko tobulejimo prisideda Lietuvoje buvusi žymi bėgikė – Luko mama Rasa Veržbickienė.

Pagrindinis Luko tikslas – patekti į 2012 m. triatlono olimpinės varžybas JAV rinktinės sudėtyje.

Lukas Veržbickas bėgdamas visada būna pirmas.

FUTBOLAS

„Nors ‘Lituanicos’ futbolininkai vėl pralaimėjo, paliko gerą įspūdį“

Tokie yra „Lituanicos“ futbolo klubo vyrų vienuolikės trenerio Algio Grochausko žodžiai po praėjusio sekmadienio, rugpjūčio 19 d., „Metropolitan“ lygos I divizijos rungtynių prieš „Lions“ vienuolikę tolimoje Čikagos šiaurėje, prie Wisconsin sienos esančioje aikštėje.

„Lituanica“ į šią tolimą kelionę leidosi su 13 žaidėjų, visais lietuviais, tarp kurių – gana daug naujų veidų, nes labiau žinomi futbolininkai pasirinko atstovauti kitai vienuolikei – veteranų (vyresnių nei 30 m.) grupei.

Prieš ukrainiečių klubo komandą „Lions“, kurioje daugiau negu pusė žaidėjų yra ispanų kilmės, nauja ir jauna lietuvių komanda kovojo sunkiai. Pirmame kėlinyje dėl nepatyrusio „Lituanicos“ vartininko klaidų, varžovai pirmavo 3:0. Po pertraukos Audrius Ramonas rezultatą sušvelnino iki 1:3, nors jis netrukus pakilo iki 1:4. Tada vėl tas pats A. Ramonas gelbėjo padėti ir įmušė dar vieną įvartį. Vis dėlto galutinis rezultatas buvo 5:2 „Lions“ naudai.

Tačiau kalbant su treneriu A. Grochausku, kuris sulipdė beveik subyrėjusią „Lituanicos“ vienuolikę, jis gana optimistiškai žiūrį į ateitį. Jis džiaugiasi, jog atėję nauji futbolininkai, talkinami trijų senesnių futbolininkų, labai rimtai žiūri į žaidimą. Jis išskyrė jaunąjį Emilį Bytautą (veterano Laimono Bytauto sūnų), Arną Kardašą ir kelis kitus, kurie labai rimtai žiūri į komandą ir tolimesnius žingsnius. „Jeigu vyrai ir toliau rodys tokį entuziazmą, išbrisi-me iš sunkumų“, – sakė treneris A. Grochauskas.

Jis taip pat paminėjo, jog I divizijos lentelėje padaryta pakeitimų: kadangi šioje grupėje žaidžia tik 7 komandos, vietoj dviejų ratų numatyta žaisti tris (iš viso per du sezonus 18 rungtynių – tiek pat, kiek „major“ divizija žais, turėdama 10 komandų).

Šį sekmadienį, rugsėjo 26 d., 3 val. p. p. „Lituanica“ rungtyniaus savoje aikštėje prie Pasaulio lietuvių centro, Lemont. Jos varžovas „Morava“ komanda, kuri praėjusį sekmadienį sužaidė lygiosiomis (2:2) su „Wings“ vienuolike, ji po 3 rungtynių stovi pirmoje vietoje su 7 taškais. „Morava“ po 2 rungtynių turi 4 taškus. „Lituanica“ po dviejų susitikimų dar yra be taško. Bet šį sekmadienį tikisi išplėsti 3 taškus.

Jeigu ateitų didesnis būrys lietuvių žiūrovų, kurie ragintų mūsiškius, pergalę iškovoti būtų žymiai lengviau.

Tuo tarpu abi „Lituanicos“ veteranų komandos skina pergalės vieną po kitos.

Edvardas Šulaitis

Daugiau sporto žinių skaitykite 8 psl.

Prenumeruokime ir skaitykime „DRAUGĄ“!
www.draugas.org

AR REIKIA MAŽINTI SEIMO NARIŲ SKAIČIŲ?

SAULIUS SPURGA

Smagiausia diskusija – dėl Seimo narių skaičiaus. Požiūris į jo mažinimą yra geriausias lakmuso popierėlis, atskleidžiantis mūsų požiūrį į demokratiją. Nereikia būti nei froidistu, nei aiškiaregiu, kad permatytumei, jog tie, kurie su pasigardžiavimu trimittuoja, kad Seimo narių yra per daug, iš tikrųjų puoselėja visai kitą mintį.

Ne, tokie žmonės nesuka galvos, kaip patobulinti Seimo darbą. Seimo narių skaičiaus mažinimas – tai tik priedanga, už kurios glūdi tikroji, giliau paslėpta mintis, jog parlamentas apskritai nereikalingas. Taigi nereikalinga ir demokratija – tokia, kokia ji egzistuoja šiuolaikiniame pasaulyje. Matyt, užtektų stipraus prezidento, tokio, kaip Aleksandr Lukašenka ar vietomis besikeičiantys Putin-Medvedev su keliais tamposais už virvučių parlamentarais. Seimo narių skaičiaus mažinimui pritarė 92 proc. Lietuvos gyventojų (tai atskleidė Delfi.lt užsakymu atlikta agentūros „Spinter tyrimai“ apklausa).

Norėčiau būti neteisis ir smarčiai suklysti, tačiau jei vertintume tik šiuos duomenis, tektų konstatuoti, kad demokratijos reikalas Lietuvoje pralaimėtas. Juk demokratijos esmė – visuomenės ryšys su išrinktais politikais. Seimo narių skaičiaus mažėjimas reikštų, kad parlamentariai būtų rinkėjams sunkiau pasiekiami. Mes žinome, kad politikai neranda būdų veiksmingai bendrauti su pilietine visuomene. Savo ruožtu atrodo, kad rinkėjai net nenori daryti įtaką savo išrinktiesiems. Siena statoma iš abiejų pusių.

Kalbos apie Seimo narių skaičiaus mažinimą – paprasčiausias vandens drumstimas. Galime iki užkimo diskutuoti apie Seimo narių skaičiaus ar Seimo rinkimų sistemos pakeitimą, tačiau tai teturi menką ryšį su veiksmingesnės demokratijos

sunku būtų ką nors tokio sugalvoti. Lietuva suskirstoma į 14 apygardų, jų rinkimų biuleteniuose surašomi ir pavieniai išsikėlę kandidatai, ir partijų sąrašai. Dabar – dėmesio! Prie partijų sąrašo siūloma nurodyti ne toje apygardoje išsikėlusius kandidatus, o partijos vadovo pavardę. Žodžiu, visas projektas parengtas vien tam, kad rinkėjai tartųsi balsuojantys už „Tvarkos ir teisingumo“ vadovą Rolandą Pakšą, o po šia priedanga į Seimą prasmuktų visai kiti žmonės. Įstatymo projektas didžiulis – 3,5 spaudos lanko, tačiau jame taip ir nepaaiškinama, kaip bus skaičiuojami balsai. Tai tikrai keista, ypač turint omenyje, kad biuletenis painus – ir su partijų sąrašais, ir atskirais kandidatais. R. Žemaitaitis savo gyvenimo aprašyme nurodo, kad yra teisininkas. Sunku tuo patikėti.

Žymus teisininkas Kęstutis Čilinskas taip pat įnešė savo indėlį kurstydamas Seimo narių mažinimo vą. Jo argumentas – „geležinis“. Iš Lietuvos išvyko 300 tūkst. žmonių, o tai sudaro apie 10 proc. gyventojų. Priimdami Konstituciją referendumu piliečiai esą nustatė ne Seimo narių skaičių, o santykį, kokiam skaičiui gyventojų turi atstovauti Seimo narys. Todėl dabar Seimo narių turi mažėti dešimtadaliu.

Kol kas neaišku, koku būdu gerbiamas K. Čilinskas pasigavo šį cinizmo, daugiau būdingo kai kuriems valdžios atstovams, virusą. Nedidelis priminimas garsiajam teisininkui – Seimas yra renkamas ne gyventojų, o piliečių. Išvykę žmonės kol kas gyvi, nors kai kas Lietuvoje juos laidoja. Tada galbūt geriausia šią problemą išspręsti taip: kiekvienam išvykstančiajam iš Lietuvos prie sienos tiesiog reikėtų atimti Lietuvos piliečio pasą. Atrodo, kad tokia priemonė kai kuriuos teisininkus ir politikus išvaduotų nuo jų keistos manijos kurti naujus projektus, kaip galutinai nukirsti Lietuvos ir išeivijos saitus.

(...) jei vertintume tik šiuos duomenis, tektų konstatuoti, kad demokratijos reikalas Lietuvoje pralaimėtas. (...) Seimo narių skaičiaus mažėjimas reikštų, kad parlamentariai būtų rinkėjams sunkiau pasiekiami. Mes žinome, kad politikai neranda būdų veiksmingai bendrauti su pilietine visuomene. Savo ruožtu atrodo, kad rinkėjai net nenori daryti įtaką savo išrinktiesiems. Siena statoma iš abiejų pusių.

siekiu. Iliuzija ir saviapgaulė yra manyti, kad, pakeitus rinkimų sistemą, pavyks pagerinti visuomenės politinę kultūrą. Iliuzija arba sąmoningas klaidinimas. Dar viena diskusija apie Seimo narių skaičių – puikiausias būdas nukreipti dėmesį nuo tikrųjų demokratijos problemų: sprendimų priėmimo skaidrumo, bendravimo su suinteresuotomis grupėmis aiškaus reglamentavimo, atskaitomybės rinkėjams, vietos savivaldos neveiksnumo ir t. t. Nelaiminga visuomenė ir nelaimingi rinkėjai, jei šito nesupranta ir vis nuryja politikų jiems metamus kabliukus.

Vienas tokių kabliukų yra Seimo „Tvarkos ir teisingumo“ frakcijos nario Remigijaus Žemaitaičio projektas, kuris pateikiamas kaip siūlymas sumažinti Seimo narių skaičių iki 103. Iš tikrųjų šis įstatymo projektas – toks absurdas, kad net specialiai

Sakoma, kad sumažinus Seimo narių skaičių sumažėtų nevykusių, šokančių, dainuojančių ir kitais nederamais darbais užsiimančių Seimo narių. Tačiau akivaizdu, kad lygiai tiek, o greičiausiai net dar labiau, sumažėtų ir atsakingų Seimo narių. Nesu iš principo prieš Seimo narių skaičiaus mažinimą, tačiau kol kas pasigendu argumentų, kaip toks žingsnis padėtų stiprinti Lietuvos demokratiją.

„Lietuvos žinios“

Saulius Spurga – Lietuvos žurnalistas, Mykolo Romerio universiteto dėstytojas, sekretorius. Buvęs naujienų svetainės Omni.lt vyr. redaktorius, Balsas.lt redakcinės kolegijos pirmininkas. Dirbo „Laisvosios Europos radijo“ korespondentu, savaitraščio „Atgimimas“ redaktoriumi.

Devinto dešimtmečio atvykėliai iš Lietuvos

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

Rankose turiu Gabrielės Pupelytės bakalauro darbą „Santykiai tarp JAV lietuvių ir naujųjų emigrantų iš Lietuvos XX a. devintojo dešimtmečio pabaigoje“, 2010 metais apgintą Vytauto Didžiojo universiteto Humanitarinių mokslų fakultete Istorijos katedroje. Tai intriguojantis darbas, tyrinėjantis naujus imigrantus, į JAV atvykusius iš laisvėjančios Lietuvos 1987–1990 metais.

Studijoje nagrinėjama, kaip 1987–1990 m. buvo priimti atvykėliai iš Lietuvos, koks buvo požiūris į juos, kaip klostėsi tarpusavio bendravimas, kokios paramos buvo susilaukta iš pokario išeivijos, kur susitikdavo dviejų kartų atstovai, kokiomis temomis dažniausiai buvo diskutuojama. Autorė naudojo aprašomąjį-analitinį bei interviu metodus. Santraukoje G. Pupelytė teigia, kad „Devintame dešimtmetyje pokario išeivija buvo gerai informuota apie sunkią ekonominę ir politinę padėtį sovietinėje Lietuvoje, todėl dauguma šiltai sutiko ir priėmė naujuosius atvykėlius, suprato jų išvykimo priežastis. Tuo tarpu naujieji lietuviai noriai rinkosi emigracijai Ameriką, įsivaizduodami ją kaip geresnio ir demokratiškesnio gyvenimo šalį. Didžioji dalis atvykusiųjų noriai jungėsi į suburtas ir seniai puoselėjamas DP kartos tautines organizacijas bei draugijas, palaikė santykius su senąja išeivija, kuri naujakuriams neatsukdavo nugaros, o savo visokeriopa parama padėdavo įsitvirtinti naujoje aplinkoje.“

Autorė savo darbui informacijos ieškojo išeivijos spaudoje, knygose, pasinaudojo interviu metu surinkta medžiaga. Čia labai svarbi buvo Daivos Kuzmickaitės monografija, aptarianti naujuosius imigrantus Čikagoje 1988–2000 metais. Naudotų šaltinių ir literatūros sąrašas yra 36 nuorodos. Darbe taip pat nagrinėjami du „gausiausieji skaitomi išeivijos leidiniai“ – „Draugas“ ir „Akiračiai“. Apklausti aštuoni skirtingo laikotarpio išeiviai iš Lietuvos. Jiems buvo paruoštos dvi anketos su klausimais. Didelė problema autorei buvo naujųjų imigrantų paieška – buvo sudėtinga rasti jos pasirinkto laikotarpio atstovus dėl jų mažo išvykimo skaičiaus. Spėju, kad buvo pasinaudota šešių dipukų (DP) ir dviejų naujakurių įžvalgomis: Arvydo Barzduko, Vytauto Kamanto, Romualdo Kriaučiūno, Reginos Juodeikienės, Mykolo Drungos, Raimondo Kiršteino, Nijolės Janauskienės ir Daivos Skuodytės.

Studijos pirmame skyriuje pristatoma Antrojo pasaulinio karo išeivių banga ir jos emigravimo priežastys. Ten taip pat aptariama Lietuvos padėtis devintame dešimtmetyje Sovietų Sąjungos sudėtyje, pateiktos išeivijos spaudoje rastos lietuvių imigravimo priežastys pokario išeivijos akimis. Antrame skyriuje rašoma apie dviejų išeivijos kartų tarpusavio bendravimą, požiūrį, draugiškus santykius bei jų svarbą. Trečias skyrius skirtas atskleisti kitokią pokario ir naujųjų imigrantų santykių formą – žymiai šaltesnį bendravimą ir to priežastis.

Peršoksiu šiuos tris skyrius ir eisiu prie padarytų išvadų. Daugelis DP kartos atstovų suprato sunkią lietuvių padėtį okupuotoje šalyje. Dėl 1987–1990 metais vykdomos laisvėjančios politikos į JAV galėjo laisviau atvažiuoti draugai, studentai, sportininkai ir pan. „Tačiau iki 1990 metų Lietuvos nepriklausomybės emigrantų skaičius buvo išties mažas.“ Didžioji dalis senosios išeivijos su draugiškomis nuotaikomis laukė naujai atvykstančių lietuvių, tikėdamiesi, kad šie padės gaivinti pradėjusią silpnėti lietuvybę. Didžioji dalis naujus lietuvius priėmė šiltai ir tolerantiškai, kaip savo artimuosius. Laikui bėgant, pokario išeiviai susidarė įvairialypį požiūrį į naujuosius atvykėlius.

Naujai atvykusiems iš karto nebuvo lengva įsikurti. Dalis neturėjo gyvenamosios vietos, darbų, susidurdavo su kasdieninėmis problemomis. Į pagalbą ateidavo Antrojo pasaulinio karo išeiviai, kurie padėjo ne tik materialiai, bet ir suteikdavo moralinį palaikymą, duodavo gyvenimiškų pamokų. Paramos programą vykdė įvairios Amerikos lietuvių organizacijos bei spauda. Pagalba naujakuriams tapo vienu iš veiksmų, lėmusių tarpusavio bendravimą, draugiškų santykių atsiradimą ir tolimesnį jų klostymąsi. Studijos autorė pastebi, kad tarpusavio bendravimo procesas nebuvo vienodas: vieni naujakuriai rodė norą palaikyti artimą ryšį ir bendradarbiauti, antri labiau linko į trumpalaikius santykius ar mažiau norėjo įsijungti į lietuvių organizacijas. Treti – stengėsi atsiriboti nuo jau egzistuojančių lietuviškų telkinių.

Paskutinėje išvadoje autorė pripažįsta, kad skirtingų emigracijų sudėtingas bendravimas nėra naujas reiškinys išeivijos istorijoje: „Kiekvienai išeivijos bangai būdingas tarpusavio nesupratimas.“ Kartais devinto dešimtmečio imigrantai pajausdavo, kad jie Amerikos lietuvių bendruomenės narių nėra laukiami. Jie taip pat susilaukdavo priekaištų dėl ekonominių atvykimo priežasčių, abejingumo lituanistinei veiklai, vangaus noro jungtis į senosios kartos organizacijas. Rečiau polinkį bendrauti su nepažįstamais atvykėliais rodė ankstyvesnės išeivių bangos vyresnio amžiaus žmonės. Santykius tolindavo pažiūrų, išsilavinimo bei socialiniai skirtumai. Kartais atvykėliai buvo labiau linkę bendrauti tarpusavyje ar net ieškoti rusakalbių emigrantų draugijos. Didelę nuostabą ir nusivylimą pokario išeivijai sukėlė atvykusi „kriminalinių imigrantų“ karta ir jos įvykdyti nusikaltimai.

Ši G. Pupelytės studija yra gražus įvadas į būsimas studijas, kuriose bus toliau nagrinėjami santykiai tarp DP bei jų palikuonių ir po 1990 metų Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo atvykusiųjų. Pastarųjų antplūdis buvo tikrai didelis – susilaukėme dešimties tūkstančių lietuvačių. Būsime tyrinėtojams neturėtų būti sunku rasti įvairių šaltinių bei gyvų liudininkų, norinčių pasidalinti savo patirtimi.

LIETUVOS IŠEIVIJOS STUDENTŲ STAŽUOTĖ

JAV LB LISS žinios: Lietuvos darbovietės studento stažuotojo akimis

Daugeliui ši vasara padėjo apsispręsti dėl ateities

**LAURA
STANKEVIČIŪTĖ**

T. Stonkus: Vasara Lietuvoje padėjo apsispręsti dėl ateities

Tadas Stonkus stažavosi Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikų Reabilitacijos, fizinės ir sporto medicinos centre. Didžiausią išpūdį jam paliko galimybė dirbti su pacientais ir įgytas supratimas apie kūną, kaip jį galima gydyti judesiu.

Pirmas kelias savaites Tadas praleido stacionariame reabilitacijos skyriuje, kur stebėjo, kaip dirba kineziterapeutai. Šiame skyriuje dauguma pacientų buvo po insultų, avarių, su sužalotu stuburu – tai pacientai, kurie yra silpnesni ir kuriems reikia iš naujo išmokyti valdyti savo kūną. Pacientams sustiprėjus, jie siunčiami į ambulatorinę reabilitaciją, kur paskiriami sunkesni kineziterapijos pratimai. Stažuotojas lankėsi ir baseine, vertikalioje vonioje, kur taip pat yra atliekami įvairūs pratimai.

Tadas pabuvojo ir pacientų kai-

Kineziterapeutė Neringa Pudaitė mokė Tadą Stonkų pabūti paciento kailyje.

Kineziterapeutai Gintarė Tamošaitytė ir Vitalijus Baronas buvo žmonės, daug ko išmokę Tadą, pasidaliję su juo įvairiausia informacija.

lyje. Pats atliko visus pratimus, skirtus pacientams, norėdamas, kad jo kūnas suprastų, kas yra daroma, ir mokėtų teisingai atlikti pratimus bei sugebėtų paaiškinti kitiems, kaip vieną ar kitą pratimą teisingai atlikti. Tadui buvo atlikti bandymai su myotonu, pamatuotas raumenų tamprumas, stiprumas ir elastingumas. Buvo išmatuota jo keturgalvių ir hamstringų jėga bei ištvermė. Kineziterapeutai išmatavo jo raumenų ir riebalų masės indeksą. Šalia to, Tadas buvo supažindintas su visais fizinės terapijos aparatais: elektros srovės, mikrobangos, magnetine terapija, vandens srovių terapija, darsonvalio aparatu ir kita įranga.

Stažuotei įpusėjus, Tadas keliavo į Ambulatorinės reabilitacijos skyrių, kur išmoko įvairiausių pratimų, galiausiai pradėjo rašyti knygą apie ambulatorinės reabilitacijos pratimus Santariškių klinikose.

Paskutines stažuotės savaites Tadui buvo patikėta savarankiškai dirbti su pacientais, vesti mankštas Ambulatorijos skyriuje, chirurgijos palatose, jis taip pat dirbo individualiai su pacientais. Apsilankė ir Reanimacijos skyriuje, kuriame atliko reabilitacijos pratimus kineziterapeutams padedant.

Marius Panavas, Andrius Ramonas, Gintarė Tamošaitytė, Neringa Pudaitė ir Vitalijus Baronas buvo žmonės, daug ko išmokę Tadą, pasidaliję su juo įvairiausia informacija. „Tikrai nusimanantys žinovai“, – taip apie juos atsiliepė Tadas. Stažuotojas išmoko greitai galvoti ir būti kūrybišku su tuo, kas duota, suteikti kuo geresnę ir nuoširdesnę pagalbą pacientams. Iš sporto medicinos rezidento Andriaus jis nemažai sužinojo apie bėgimą. Kadangi Tadas pats treniruojasi maratonui, gavo daug informacijos ir įgijo geresnį supratimą, kaip rengtis jam.

LISS programa Tadą tikrai nustebino, ji padėjo Tadui geriau susipažinti su medicina, ypač reabilitacijos sritimi. Šios programos dėka jis apsisprendė, ką norėtų studijuoti, ko siekti ateityje. Jei būtų proga vėl atlikti praktiką LISS, būtinai ja pasinaudotų. „Tai buvo viena išpūdingiausių vasarų mano gyvenime“, – džiaugėsi Tadas.

A. Grybauskas: Stažuotė leido geriau suprasti, kaip veikia visuomenės sveikatingumo sritis

Algis Grybauskas dirbo Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikų Infekcijų kontrolės skyriuje. Jo užduotis buvo kasdien aplankyti Vaikų reanimacijos skyrių ir užpildyti anketas kiekvienam ten gulinčiam pacientui. Anketoje reikėjo žymėti kiekvieną rizikingą veiksnį, atliktą tam pacientui (pvz., kateterių įdėjimas, intubacijos ir t. t.), įrašyti pacientui duotus antibiotikus.

Algis Grybauskas.

Stažuotės metu Algis įgavo daug skirtingos patirties – to ir tikėjosi iš šios stažuotės. Ši praktika jam buvo labai naudinga ir vertinga. Jis turėjo progą susipažinti ir pasikalbėti su darbuotojais, dirbančiais visuomeninės sveikatos srityje (pats Algis studijuoja sritį, angliškai vadinamą Health Promotion and Disease Prevention), susitiko su Darbo medicinos centro ir Higienos instituto vadovais, daug sužinojo apie visuomenės sveikatą.

Ligoninėje Algis galėjo stebėti įvairias operacijas. Jis prisipžino Lietuvoje turėjęs priėjimą prie tokių dalykų, prie kurių Amerikoje tikrai nebūtų priėjęs. Jis stebėjo pilvo, dvi širdies, akių, nosies, inkstų operacijas. Įdomiausia jam pasirodė akies operacija, nors patiko stebėti visas, nes tai suteikė geresnį supratimą, kaip veikia kūnas, kaip susirgęs kūnas yra „taisomas“.

Po stažuotės Algis geriau supranta, kaip veikia visuomeninė sveikatos sritis Lietuvoje. Namo jis parsivežė daug įdomių išpūdžių – ypač iš operacinių ir pokalbių su klinikų darbuotojais.

P. Kuprį labiausiai domino mikrobiologijos laboratorija

Paulius Kuprys dirbo ne tik Santariškių klinikų Mikrobiologijos skyriuje, bet ir susipažino su kitais skyriais. Dirbdamas laboratorijose jis

daug sužinojo apie antibiotikus ir bakterijas. Kiekvieną dieną jis tyrinėjo tepinėlius, mėgintuvėlius, darydavo kitus tyrimus. Stebėdavo, kokios bakterijos, grybai auga.

Paulius lankėsi visuose diagnostinės laboratorijos skyriuose, tarp jų – biochemijos, molekulinėje ir hematologijos laboratorijose. Čia susipažino su patologijų testavimo eiga. Dideli aparatai, skirti daryti kraujo tyrimus, atrodo labai sudėtingai, bet jų veikimo metodai buvo lengvai pritaikomi toms žinioms, kurias Paulius įgijo paskaitų metu JAV. Mikrobiologijos laboratorija stažuotoją domino labiausiai, tad jis ten ir praleido daugiausiai laiko. Šioje laboratorijoje mokslininkai darė tyrimus su įvairiausiais tepinėliais, paimtais iš pacientų. Jie tyrė kraują, mėgintuvėlius, paimtus iš žaizdų, nosies, žarnų ir t.t. Taip buvo bandoma nustatyti, ar pacientas nėra užsikrėtęs bakterijomis, grybeliais.

Vienas iš tyrimo metodų buvo mikroskopija. Tai – infekcijų sukėlėjų auginimas mėgintuvėliuose ir jų biocheminių savybių tyrimas. Nustačius veiksnius, buvo nustatomas jų imlumas antibiotikams, tik po to antibiotikai paskiriami pacientui. Po tyrimų mikrobiologijos laboratorijoje Paulius eidavo aplankyti tirtus pacientus. Šioje laboratorijoje stažuotojas daug sužinojo ne tik apie įvairias bakterijas, bet ir jų atsparumą antibiotikams. Stažuotės pabaigoje jis sakėsi galintis atpažinti kai kurias bakterijas vien iš jų kvapo.

Paulius lankėsi ir Reabilitacijos skyriuje, kur guli labai sunkūs ligoniniai, keli jų turėjo bakterines infekcijas. Paulius klausydavo, kaip daktarai sprendavo, kokius antibiotikus vienam ar kitam pacientui skirti. Jis turėjo progą pasikalbėti su gydytoju, dirbančiu Reanimacijos skyriuje, daug sužinojo apie šio skyriaus darbą. Po stažuotės Lietuvoje Pauliui vis dar sunku apsispręsti dėl ateities: ar būti daktaru, ar dirbti laboratorijoje.

Paulius Kuprys.

LISS programa siekia užtikrinti abipusę naudą ir būti prasmingo bendradarbiavimo pavyzdžiu. Abi pusės – tiek studentai, tiek profesionalai – praturtėja dirbdami kartu: vieni darbo patirtimi, o kiti jaunatviškomis idėjomis bei susipažindami su Lietuvos išeivijos studentais.

Plačiau apie Lietuvos išeivijos studentų stažuotės programas rasite interneto tinklalapyje www.stazuote.com

NUOMONĖ

Krizių sukrėsta keičiasi Amerika

Mainos rūbai margo svieto –
Silpnas kelias, tvirtas griūva...
Maironis

JERONIMAS TAMKUTONIS

Ligi šiol ekonominės recesijos Amerikoje trukdavo apie dvejus metus. Šį kartą Ameriką užklupus dvigubai krizei (finansinei ir ekonominei), recesija truks ilgiau. Kiek metų ji truks, yra daug spėliojimų.

Ekonamikos analitikai iškart pranašavo pačią trumpiausią, V raidės formos recesiją ir tik rečiau užsimindavo apie ilgesnę W raidės formos recesiją, kuri vos prasidėjusi netrukus atsigaudavo, bet dėl susiklosčiusių ekonominių aplinkybių neįstengdavo pakilti ir vėl nukrisdavo. Šiuo metu jau pasigirsta liūdnų pranašysčių, kad ši recesija gali tapti L raidės formos, kuri gali tęstis daugelį metų. Analitikai su išgąsčiu žiūri į Japonijos pavyzdį, kur ekonomika dėl nepaprastai išpūstų nekilnojamojo turto kainų susitraukė prieš dešimt metų ir neatsigauna ligi šiol. Nėra abejonių, kad ši dviguba krizė sudavė Amerikai nepaprastai skaudų smūgį, kokio niekas nesitikėjo. Dabar turime taip vadinamą „jobless recovery“, kai nedarbas siekia daugiau nei 9,5 procento.

Nereikia toli žvalgytis ieškant krizės padarytos žalos ekonomikai – tą ryškiai matome įvairiomis formomis visur. Chicagos didieji laikraščiai „Chicago Tribune“ ir „Sun-Times“ šiandien tėra vos prieš krizę buvusių dienraščių šešėliai – gerai apmokami žurnalistai buvo atleisti, o jų buvusių straipsnių vietos užpildomos reklamomis ir mažaverčiais straipsniais. Chicagos pietinėje dalyje įsikūręs „Talman“ bankas, anksčiau žinomas kaip namų pirkimo ir statybos pasakolų teikėjas, taip pat jaučia finansinės krizės pasekmes. Čekų tautybės asmenų įkurtas bankas turėjo apie porą šimtų tarnautojų, jame darbas virė kaip bičių avilyje. Dabartiniu metu tapęs „Bank of America“ padaliniu, jis turi mažiau negu trisdešimt tarnautojų, o jo klientai yra tik apylinkėje gyvenantys meksikiečiai.

Vietoj to, kad klausytume demokratų ir prezidento Barack Obama išvedžiojimų, jog šioji recesija greitai baigsis, tikriausiai prieš 2012 metų rinkimus, pažiūrėkime, kokioje padėtyje yra atsidūrusios Amerikos ekonomikos šakos. Krašto ekonominė gerovė susideda iš daugelio dalykų: bedarbių procento, finansinių institucijų tvirtumo, socialinės ir gynybos išlaidų, taip pat krašto išiskolinimo bei prekybos pusiausvyros. Visos čia suminėtos sritys šiuo metu Amerikoje yra neigiamos. „Social Security“, „Medicare“ ir „Medicaid“ kas metai grimzta į vis didesnius nuostolius. Kai kurių analitikų nuomone, staiga pakilusios nacionalinės skolos (na-

tional debt) procentų mokėjimas netrukus sudarys apie ketvirtį visų šalies biudžeto išlaidų. Kariavimas Artimuosiuose Rytuose ir karas prieš terorizmą taip pat tuština JAV biudžetą, ir galo šioms problemoms dar nesimato.

Pagal statistiką, per paskutinius dešimt metų dėl globalizacijos Amerika eksportavo į besivystančias šalis apie 8 milijonus darbo vietų. Dabartiniu metu darbo neturi apie 15 mln. amerikiečių, į vieną laisvą darbo vietą kandidatuoja penki bedarbiai. Dabartinis nedarbas yra maždaug du kartus didesnis negu jis buvo prieš krizės pradžią.

Darbininkams netekus darbo, o dirbantiems mažiau perkant, sumažėjo prekių apyvarta, kuri mokesčių forma neša pajamas miestams ir valstijoms. Svarbus veiksnys yra iškilęs Amerikos prekybos deficitas. Pagal liepos mėnesio statistiką, jis buvo 50 milijonai dolerių. Kas yra ypač svarbu, kad šiuo metu dauguma kasdieninio vartojimo prekių kaip įvairios elektroninės, namų apyvokos prekės, drabužiai ir batai yra gaminami vien užsienyje, daugiausia Kinijoje. Pirkimas užsienyje pagamintų prekių ne tik nepadeda Amerikos ekonomikai, bet ją dar daugiau silpnina.

Visos čia išvardytos problemos būtų lengvesnės, jeigu atsigautų Amerikos ekonomika ir nedarbas sumažėtų bent trečdaliu. Deja, tokių prošvaisčių greitu laiku nesimato. Amerikos bankai dar bando suvirškinti išduotų namų pirkimo pasakolų lakštus (mortgages), kurių jie prisi-pirko gerais laikais. Amerikos valstijų skolos, pagal „US News & World Report“, siekia apie 200 milijonus dolerių, didieji miestai taip pat skęsta skolose.

Keistu sutapimu dabartinė Amerikos ekonominė padėtis yra panaši į „General Motors“ kompanijos padėtį. Po Antrojo pasaulinio karo ilgą laiką „General Motors“ dominavo pasaulio automobilių gamybos pramonėje, tačiau tai jau – praeitis. Dar neseniai bendrovė turėjo apie 100,000 darbininkų, šiuo metu joje dirba vos 53,000, ir yra apsikrovusi skolomis.

Žvelgiant į susidariusią padėtį, kyla neramios mintys, kad gal dabartinė recesijos sukurta padėtis Amerikos ekonomikoje nėra laikina. Esant pigesnei darbo jėgai užsienyje, kur mažiau suvaržymų, Amerikos bendrovės gali ir toliau perkeldinėti darbo vietas į užsienį. Slegiant didėjančioms skoloms ir šlubuojant ekonomikai, Amerikos galybė ir dominavimas pasaulyje turės nusileisti keletu pakopų žemyn. Kas ypač neramina – tai, kad šiuo metu ekonomikos ir finansų išminčiai negali su-tarti ir numatyti, kas Amerikos lau-kia netolimoje ateityje – kainų kilimas (infliacija) ar jų mažėjimas (defliacija)?

Biblioteka ALK’oje.

ALK’os archyvų nuotr.

ALK’OJE LANKĖSI SVEČIAI – KOLEKCIONIERIUS IR ISTORIKAS

Rugsėjo 9 d. ALK’oje lankėsi du svečiai iš Europos – neurochirurgas dr. Evaldas Česnulis ir istorikas, archeologas ir archyvistas Eugenijus Ivanauskas.

Eugenijus Ivanauskas, apsilankęs ALK’oje.

Istorikas Ivanauskas, istoriją baigęs Vilniaus universitete, yra parašęs keletą knygų archeologinėmis temomis, ypač apie Lietuvoje rastas senas monetas. Viena iš jo knygų „Kulautuvos lobiai“ aprašo 1993–1996 m. Kulautuvos senovinėje gyvenvietėje rastus sidabrinius lydinis ir papuošalus. Lobius surado Ivanausko vadovaujama archeologinė ekspedicija. Istorikas Ivanauskas šiuo metu ruošiasi parašyti Lietuvos istoriją angliškai.

Dr. Česnulis, neurochirurgijos darbą dirbęs Šveicarijoje, yra lietuviškų ginklų bei monetų kolekcionierius. Jis yra surinkęs nepriklausomos Lietuvos kariuomenės prieškarinių ginklų, daugiausia pagamintų Belgijoje, kiekvienas su Gedimino stulpų ženklu. Savo monetų rinkinyje jis yra sukaupęs vieną didžiausių pasaulyje Lietuvos didžiosios kunigaikštystės monetėlių rinkinį.

Ivanauskas ir Česnulis vyksta apžiūrėti didžiausią pasaulyje lietuviškos ginkluotės kolekciją, būtent Henry Gaidis kolekciją Washington, D.C. Kadangi domisi Lietuvos bei lietuvių praeitimi ir konkrečiais daiktais susijusiais su ta praeitimi, jiedu nutarė apžiūrėti ALK’oje laikomus dalykus.

Istorikui Ivanauskui didžiausią išpūdį paliko „monumentalus“ Antano Smetonos biustas, sukurtas skulptoriaus Antinio, kuris buvo rodomas Pasaulinėje parodoje New York mieste 1939 metais. Jam taip pat įdomi buvo ALK’os biblioteka, kurioje yra, jo žodžiais tariant, „Amerikoje leistų leidinių, kurių Lietuvoje nėra. Jei čia būčiau, skaityčiau ir skaityčiau...“

Kolekcionierius dr. Česnulis stebėjosi archyvų dydžiu ir išievių, kurie archyvais rūpinasi, entuziazmu Česnuliui ypatingai įdomūs 1939 m. Pasaulinės parodos Lietuvos rodiniai: „Tai reti dalykai, visi surinkti vienoje vietoje.“

ALK’a veikia jau beveik 100 metų – ji buvo pradėta prelato Juro 1922 m., dabar prižiūrima Lietuvių katalikų mokslo akademijos (LKMA). Daugiau apie ALK’ą ir LKM’ą galima pasiskaityti internete adresu: www.lkma.org

Parengė
dr. Mirga Girniuvienė

Chester Zilionis, gyvenantis **Palos Heights, IL**, kartu su metinės prenumeratos mokesčiu atsiuntė „Draugui“ 50 dol. auką. Nuoširdžiai Jums dėkojame.

Angelė ir Romas Nelsai, gyvenantys **Fullerton, CA**, pratęsė „Draugo“ metinę prenumeratą bei paaukojo 50 dol. auką. Labai ačiū.

Rimantas Laniauskas, gyvenantis **Willoughby, OH**, atsiuntė 50 dol. auką kaip padėką už jo parodos Druskininkuose aprašymą. Labai ačiū.

Valerija Lizaitis, gyvenanti **Lauderdale by the Sea, FL**, užsi-prenumeravo „Draugą“ metams ir kartu paaukojo mūsų dienraščiui 50 dol. auką. Esame Jums dėkingi.

PSICHOLOGINĖ PAGALBOS LINIJA

Skambinkite tel.: 1-866-438-7400

Pirmadienį ir ketvirtadienį, nuo 6 val. v. iki 10 val. v.

Vilnius, rugsėjo 23 d. (URM info) – Rugsėjo 23 dieną, per Šv. Lino atlaidus, Pelesoje atidengtas paminklas Lietuvos didžiajam kunigaikščiui Vytautui Didžiajam. 4,7 m aukščio ažuolinis paminklas, skirtas 600-osioms Žalgirio mūšio metinėms, pastatytas šalia Pelesos šv. Lino bažnyčios ir Pelesos privačios bendrojo lavinimo vidurinės mokyklos lietuvių mokymąja kalba.

URM nuotr.

Valdovų rūmams baigti reikės dar apie 200 mln. litų

Vilnius, rugsėjo 22 d. (BNS) – Po apsilankymo atkuriamuose Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės (LDK) valdovų rūmuose Seimo Audito komiteto pirmininkė Loreta Graužinienė sakė, kad rūmus baigti statyti ir įrengti muziejų reikės dar apie 200 mln. litų.

Statybininkai ir projektuotojai nedrįsta pasakyti, kiek reikėtų lėšų visam projektui baigti ir kada visi rūmai galėtų atverti duris lankytojams. Anot jų, baigti tvarkyti maždaug pusei visų patalpų reikėtų apie 32 mln. litų.

Nuvykę į Vilniaus centre atkuriamus Valdovų rūmus Seimo Audito komiteto nariai, remdamiesi Valstybės kontrolės (VK) išvadomis, aiškinosi, kodėl per 10 metų nuo projektavimo ir statybų pradžios LDK valdovų rūmų projektas pabrango 250 mln. litų.

Kontrolierių teigimu, šio projekto darbų kaina išaugo nuo 114 mln. iki daugiau kaip 367 mln. litų. Kontrolieriai surinktą medžiagą perdavė Generalinei prokuratūrai.

„Turime suprasti, kad vykstant statybų pakilimui, statybų rinkos augimui, keičiasi kainos. Įsivaizduokite, sutartis sudaroma 2000 m., o statyba 10 metų“, – sakė Panevėžio statybos tresto (PST) generalinis direktorius Dalius Gesevičius. Anot jo, trejus metus bendrovės statybininkai Valdovų rūmuose dirbo nuostolingai.

„Tai mūsų labdara Valdovų rūmų statybai“, – sakė jis.

Buvęs Vilniaus Pilių direkcijos vadovas Saulius Andrašiūnas Audito komiteto nariams teigė, kad projekto vertė paskaičiuota 2008 m. kainomis, kai jos buvo vienos didžiausių. Pasak

jo, jeigu dabar jos būtų perskaičiuotos, 50 mln. litų suma sumažėtų.

Projektuotojai priminė, kad besitariant rūmus bei atliekant įvairius tyrimus kito ir darbų apimtis jų gerokai padaugėjo.

Auditoriai nustatė, kad projekto darbų kaina išaugo šimtais milijonų litų, nes rangos sutartyje nebuvo nustatyta galutinė statinio kaina, laiku neparuoštas visų rūmų statinių projektas, statybos ir projektavimo darbai vykdyti vienu metu, naujos statybos darbams nepagrįstai taikyti restauravimo darbų įkainiai, nenumatytos reikiamos rangovo kontrolės priemonės.

Kultūros paveldo departamento direktorė Diana Varnaitė pritarė Valstybės kontrolės išvadoms.

Tuo metu statybininkai ir buvęs Vilniaus pilies direkcijos vadovas nesutiko, sakydami, kad kai kurie naujos statybos darbai buvo tokie sudėtingi, jog turėtų būti vertinami kaip restauravimo darbai.

LDK valdovų rūmų statytojai ir projektuotojai aiškino, kad nesusikalbėjimas su Valstybės kontrole pirmausia įvyko dėl to, kad auditoriai esą neteisingai suvokia patį projektą. Jų teigimu, Valdovų rūmai yra atkuriami, o ne atstatomi, kaip teigia auditoriai.

„Labai gaila, kad labai gražų sumanymą, kad Lietuva turėjo valdovus, Valdovų rūmus, mes tradiciškai lietuviškai apauginame didžiuliais skandalais, – po Seimo Audito komiteto posėdžio Valdovų rūmuose sakė L. Graužinienė. Ieškosime kaltų kartu su prokuratūra, lauksime jų tyrimų, bet taip pat žiūrėsime, kad tie darbai vyktų pagal visus reikalavimus.“

Ministrai aptarė ES ir Rusijos bendradarbiavimo klausimus

Atkelta iš 1 psl. kelionių sąlygų šios srities gyventojams supaprastinimą. Vienas iš būdų tai pasiek-ti, ministro teigimu, yra Sengenoi tei-sės aktų, reglamentuojančių vietinį pasienio judėjimą, peržiūra. Kartu būtų svarbu pasirašyti susitarimą dėl vizų režimo palengvinimo pasienio gyventojams, dėl kurio jau buvo suderėta, nes jis žymiai ir nedelsiant palengvintų pasienio zonos gyventojų judėjimą.

Kiti ES ir Rusijos ministrų susitikimo klausimai – Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) veikla, Afganistanas ir Pakistanas. A. Ažubalis pabrėžė, kad Lietuva tikisi, jog šiemet rengiamas ESBO šalių narių vadovų susitikimas Astanoje priims konkrečių veiksmų planą dėl Europos saugumo dialogo

tąšos, numatantį aiškius uždavinius ir jų įgyvendinimo laiką. Jis taip pat teigė, jog šiame dokumente turi būti įvardyta pažanga, pasiekta sprendžiant užsitiesusius konfliktus, patvirtintos nuostatos, sustiprinančios dialogą energetikos ir kibernetinio saugumo klausimais. Pasak ministro, Astanos susitikime turi būti apsvastyti tarpnacionalinių grėsmių, ypač kovos su narkotikų kontrabanda klausimai. A. Ažubalis pareiškė, jog pirmininkaudama ESBO 2011 m. Lietuva šiems klausimams skirs daug dėmesio.

JT Generalinės asamblėjos bendrųjų debatų savaitės renginiuose dalyvaujantis ministras A. Ažubalis susitiko su Rusijos užsienio reikalų ministru Sergej Lavrov. Ministrai pratęsė Kazachstane liepos mėnesį pradėtą pokalbį apie tremtinių ir karių

Didžiausios išmokos – už kelionės draudimo įvykius JAV

Vilnius, rugsėjo 22 d. (ELTA) – Didžiausios kelionės medicininių išlaidų draudimo išmokos mokamos už Jungtinėse Valstijose nutikusius įvykius. Draudimo bendrovės „PZU Lietuva“ specialistai, išnagrinėję 2009–2010 m. duomenis, nustatė, kad vidutinė kelionės draudimo išmoka už įvykius JAV buvo 24,500 litų, tuo tarpu vienoje iš labiausiai Lietuvos gyventojų lankomoje Turkijoje – 855 litai.

„PZU Lietuva“ Asmens žalų skyriaus vadovas Ronaldas Grizickas pažymi, kad gydymo ligoninėje paslaugų įkainiai ypač skiriasi. „Neseniai apmokėjome 243,000 litų sąskaitą už mūsų klientui atliktą apendicito operaciją ir tolesnį gydymą JAV. Tokia operacija Egipte kainuos bemaž 25 kartus mažiau – 9,880 litų, Tailande – 7,300 litų. Kaimyninėje Lenkijoje apendicito operacija ir gydymas ligoninėje atsieis 2,050 litų“, – sako R. Grizickas.

Palyginus sąskaitas už medicinos paslaugas JAV ir kitose šalyse, matyti, jog kainų skirtumus lemia ir gydytojų taikomi skirtingi ligų nustatymo būdai. Pavyzdžiui, Turkijoje ar Egipte

te tam pačiam sveikatos sutrikimui įvertinti pakanka rentgenogramos, o JAV gydytojai atlieka ir magnetinio rezonanso bei kompiuterinės tomografijos tyrimą.

„PZU Lietuva“ duomenimis, ambulatorinio gydymo paslaugų kainų skirtumai yra daug mažesni nei stacionare. Už kliento apsilankymą pas gydytoją JAV dėl peršalimo ir paskirtus vaistus draudikas vidutiniškai išmoka apie 600 litų, Turkijoje – 450 litų, Egipte – 350 litų.

R. Grizickas atkreipia dėmesį, jog kelionės draudimas padeda išvengti neplanuotų išlaidų tiek susirgus sloga, tiek patyrus rimtų sveikatos sutrikimų. Draudikų skaičiavimais, daugiau įvykių JAV žmonės patiria vasarą, ankstyvą rudenį ir žiemos švenčių laikotarpiu – tuomet Lietuvos gyventojai dažniau keliauja į šią šalį. Dauguma iš jų vyksta aplankyti artimųjų, draugų ar atostogauti. Vidutiniškai keliautojai Amerikoje praleidžia mėnesį.

Draudimo bendrovė „PZU Lietuva“ per aštuonis šių metų mėnesius jau yra išmokėjusi 50,5 mln. litų draudimo išmokų.

Kauno rotušę ketinama atverti ir turistams

Kaunas, rugsėjo 22 d. (ELTA) – Mero Andriaus Kupčinsko potvarkiu, pritarus Kauno miesto savivaldybės tarybos kolegijai, sudaroma darbo grupė išnagrinės galimybes Kauno rotušėje įrengti miesto muziejaus padalinį. Tokį pasiūlymą merui pateikė Kultūros, bendruomenių ir savivaldos plėtojimo komitetas.

Šio komiteto pirmininkas Raimundas Kaminskas po kolegijos posėdžio sakė: „Brandinome daugiau nei metus šį sumanymą, nes daugelyje Europos miestų pagrindinis istorinis savivaldos statinys – Rotušė – paprastai atveria duris ir turistams. Pas mus Kaune, Rotušėje, įkurdintas Civilinės metrikacijos biuras. Ir jei kokiam miesto svečiui norima parodyti šį istorinį paminklą iš vidaus, reikia tartis su biuro vedėju. Tarsi tai būtų jo asmeniškai, o ne viso miesto rūmai. Nemanau, kad ilgus metus buvusi tokia padėtis yra normali. Dar daugiau pasakysiu: ne biurokratams vieta sėdėti Rotušėje, kur dalį erdvių šiandien užima tarnautojų kabinetai. Ne kabinetai turėtų būti ir Kauno pilyje. Siūlome ir toliau Rotušėje tuokti

jaunavedžius, bet, įkūrus Kauno miesto muziejaus padalinį, čia būtų mielai laukiami ir turistai“, – tiki R. Kaminskas.

Kol kas miesto muziejus glaudžiasi išnuomotose iš Kauno arkivyskupijos patalpose senamiestyje. Muziejaus direktorė Irena Petraitenė aiškino, kad, galvojant apie ateitį ir plėtrą, reikia ieškoti kuo geresnių muziejui variantų, o tai reiškia, – savų erdvių. Rotušė jau dabar turi daug įdomių dalykų, primenančių svarbias Kaunui datas, įvykius, miestą aplankiusius garbius svečius“, – sakė muziejaus direktorė.

Anot Kauno civilinės metrikacijos biuro vedėjo Kęstučio Ignatavičiaus, turistams Rotušėje galima rodyti burmistro kabinetą, atverti po Rotušę kažkada buvusio kalėjimo rūsius, kurie dabar yra nuomojami.

Kultūros, bendruomenių ir savivaldos plėtojimo komiteto pirmininkas R. Kaminskas teigia, kad Rotušė ar Kauno pilis tikrai nesutalpins visos Kauno istorijos. Todėl, anot jo, „savivaldybei derėtų ieškoti didesnių plotų“.

Nepritarta siūlymui leisti gaminti naminę degtinę

Vilnius, rugsėjo 22 d. (Bernardinai.lt) – Vyriausybė išsakė nepritarimą kai kurių parlamentarų siūlymui legalizuoti naminės degtinės gamybą kaimo turizmo tikslais.

Vyriausybės teigimu, siūlymas gaminti naminę degtinę nenumačius griežtų kokybės, kontrolės reikalavimų, neįvardijus atsakomybės už pažeidimus, nepasvėrus socialinių pasekmių, yra „gerokai ankstyvas ir nepamatuotas“.

Posėdyje Vyriausybė priėmė nutarimą, kuriame teigia nepritarianti atitinkamoms Alkoholio kontrolės įstatymo pataisoms. Vyriausybė taip pat pažymėjo, kad šiuo metu galio-

jantys teisės aktai sudaro galimybę ūkininkams, įsteigus įmonę, nustatyta tvarka gauti leidimą gaminti alkoholinius gėrimus ir jais prekiauti, todėl ir dėl šios priežasties keisti Alkoholio kontrolės įstatymą netikslinga.

Seimas pernai po pateikimo pritarė Alkoholio kontrolės įstatymo pataisoms, kuriose siūloma leisti kaimo turizmo sodybose gaminti ir parduoti ne daugiau kaip 1,000 litrų ir ne stipresnę nei 65 laipsniai naminę degtinę.

Perspėjusi dėl alkoholizmo plitimo, Lietuvos katalikų bažnyčia paragino valdžios atstovus nepriimti naminės degtinės legalizavimo įstatymo.

Pasaulio naujienos

JT viršūnių susitikime buvo svarstomas skurdo klausimas

New York, rugsėjo 23 d. (BNS) – Tris dienas trukęs skurdo klausimams skirtas Jungtinių Tautų (JT) viršūnių susitikimas baigėsi be konkrečių pažadų. JAV prezidentas Barack Obama konferencijos pabaigoje paragino turtingąsias valstybes ir dėl savo siekių didinti paramą skurdioms šalims.

„Mes turime pamiršti seną mitą, kad plėtros pagalba yra gryna labdara ir netarnauja mūsų pačių siekiams“, – kalbėjo B. Obama.

JAV prezidentas, kaip ir JT generalinis sekretorius Ban Ki Moon, atkreipė dėmesį į pažangą kovojant su skurdu ir ligomis, tačiau kartu pripažino, kad kol kas padaryta nepakankamai. Iš aštuonių tūkstantmečio tikslų, kuriuos JT užsibrėžė savo viršūnių susitikime 2000 m., mažiausiai pažangos pasiekta gelbstint milijonų motinų ir vaikų gy-

vybes. Ban Ki Moon paskelbė apie milijardinę programą, kuri iki 2015 m. turėtų išgelbėti nuo mirties 16 mln. moterų ir vaikų.

Kinijos ministras pirmininkas Wen Jiabao kritikavo turtingąsias šalis. „Pasiūlyti kepalą duonos yra naudingiau, nei dalyti tuščius pažadus“, – sakė jis New York mieste. Kinija pasirengusi dovanoti skolas daugiau skurdžių šalių ir didinti pagalbą Afrikai.

B. Obama nepateikė jokių konkrečių pažadų dėl papildomos JAV pagalbos, tačiau pristatė „Naujus globalios plėtros pagrindus“. Dokumente teigiama, kad plėtros pagalba daugiau nebus matuojama tik išmokėtomis sumomis. „Mes norime panaudoti visus būdus – nuo diplomatijos iki prekybos ir investicijų politikos“, – pabrėžė B. Obama.

„Grumtynių dėl Arkties nebus“, sako Putin

Specialistų spėjimu, jau po 50 metų Arktis gali būti vienas energetikos išteklį šaltinių ir labai svarbus pasaulio transporto mazgas. **SCANPIX** nuotr.

Maskva, rugsėjo 23 d. (BNS) – Dauguma bauginamų pranašavimų, susijusių su rungtyniavimu dėl Arkties, neturi jokio pagrindo, pareiškė Rusijos ministras pirmininkas Vladimir Putin.

„Tenka išgirsti įvairių pranašavimų apie artėjantį mūsų dėl Arkties. Mes atidžiai stebime padėtį regione“, – sakė jis, kalbėdamas Tarptautiniame Arkties forume Maskvoje. Pasak premjero, „aiškiai matome, kad dauguma tokių bauginamų scenarijų Arktyje neturi pagrindo“.

„Jais siekiama, kad susiremtų, susivaidytų regiono valstybės, po to mėginti pasipelninti iš to, gaudyti, kaip sakoma pas mus, žuvų drums-tame vandenyje“, – pabrėžė V. Putin.

Drauge jis pripažino, kad Arktyje susikerta rimti geopolitiniai ir ekonominiai tikslai. „Bet aš visiškai neabejoju, kad esamos Arkties problemos, tarp jų žemyninio šelfo klausimai, gali būti išspręsti partnerystės dvasia, per derybas, remiantis galiojančiomis tarptautinės teisės normomis“, – pažymėjo Rusijos premjeras.

Taip pat jis pareiškė, kad Rusija ketina atgaivinti ir plėsti savo mokslinę veiklą Arktyje. Pasak premjero, Rusijos valdžia taip pat ketina panau-

doti galimybes didžiausių Rusijos universitetų, kurie turi stiprias mokslo mokyklas ir senas sėkmingų tyrimų Arktyje tradicijas.

Rusija taip pat numato atlikti Arkties teritorijų „generalinį valymą“ ir pašalinti sąvartynus, kurie kaupėsi kelis dešimtmečius, sako savo kalboje V. Putin. Premjeras patikino, kad nė vienas pramonės projektas nebus įgyvendintas Rusijai priklausančioje Arkties dalyje nesilaikant griežtų ekologijos reikalavimų.

„Tai – principinė nuostata. Ja mes vadovausimės ir įgyvendindami projektus Jamalo pusiasalyje, ir Štokmano telkinyje Barenco jūroje, ir Krasnojarsko krašto ir Jakutijos šiaurėje. Šimtuose kitų gamybos ir infrastruktūros objektų, kuriuos steigia valstybė ir verslas“, – pabrėžė vyriausybės vadovas.

Jis pažymėjo, kad pagal specialistų spėjimus, jau po 50 metų Arktis gali būti vienas energetikos išteklį šaltinių ir labai svarbus pasaulio transporto mazgas. Todėl, jo nuomone, šiandien svarbiausias uždavinys visoms arktinėms valstybėms – plačiai diegti ištekliaus taupančias, pažangias technologijas, galinčias veikti darniai su gamta.

JAV

PARYŽIUS

Prancūzija nori užmegzti ryšį su „al Qaeda“ grupuote, kuri praėjusią savaitę pagrobė penkis prancūzus iš Nigerio urano kasyklos. Prancūzijos kariuomenės pareigūnų komanda yra Nigeryje, kur padeda vietos pareigūnams ieškoti įkaitų. Be penkių prancūzų, įkaitais taip pat paimti tongietis ir malagasis.

* * *

Streikai prieš pensijų pertvarką Prancūzijoje sutrikdė traukinių ir lėktuvų eismą. Buvo atšaukta maždaug 40 proc. skrydžių Charles de Gaulle oro uoste. Mažesniame sostinės Orly oro uoste gali būti atšaukta pusė lėktuvų skrydžių. Dėl geležinkelio bendrovės SNCF darbuotojų streiko nevažinėjo kai kurie traukiniai.

VARŠUVA

Į Vroclavo miestą Lenkijoje atvyko dvasinis Tibeto vadovas Dalai Lama, kuris iš 85 pasiūlytų aplankyti miestų Europoje pasirinko Vroclavą. Dalai Lama skaitys paskaitą miesto visuomenei, lankysis keturių šventyklų kvartale. Svečią, kuris lankosi mieste antrą kartą, ypač žavi tai, kad greta viena kitos stovinčios keturių religijų šventovės vienai kitai netrukdo ir nesukelia jokių tarpkonfesinių ginčų.

TALINAS

Estijos gyventojai didžiuojasi tais, kurie kovojo prieš komunistinę Sovietų Sąjungą – tai šalies prezidentas Toom Hendrik Ilves pareiškė savo kreipimesi Pasipriešinimo dienos proga, kuri Estijoje minima nuo 2007 m. Pasak T. H. Ilves, susigrąžinti laisvę Estijai pavyko, nes estai tvirtai tikėjo savo valstybe ir priešinosi mėginimams nustumti Estijos Respubliką užmarštin.

LIUKSEMBURGAS

Europos Parlamentas (EP) patvirtino naujus teisės aktus, pagal kuriuos vaistų informaciniai lapeliai bei informacija apie jų šalutinį poveikį netrukus atsiras internete.

OSLAS

Norvegijos pareigūnai sulaikė rusų neonacistą Viačeslav Dacik, žinomą kaip uždraustos nacionalistinės „Slavų sąjungos“ aktyvistą ir buvusį imtynių be taisyklių dalyvį. Oslo policija jį sulaikė, kai V. Dacik, rugpjūtį pabėgęs iš psichiatrijos ligoninės Sankt Peterburg, paprašė politinio prieglobsčio Norvegijoje.

RUSIJA

MASKVA

Rusija ir Kirgizija išsprendė visus nesutarimus, kilusius dėl Jungtinės Rusijos karinės bazės Kirgizijoje steigimo. Jungtinė karinė bazė sujungs Kirgizijoje jau veikiančias karines bazes, tarp jų – prie Kanto miesto įkurtą karinę oro bazę, laivyno ryšių centrą, torpedų bandymo centrą ir kitus.

JAV

NEW YORK

JAV valstybės sekretorė Hillary Clinton pareiškė, kad NATO ir Rusija turi stiprinti bendradarbiavimą priešraketinės gynybos (PRG) sistemos kūrimo srityje, kad lapkritį galėtų priimti bendrą raketinės gynybos pratybų planą bei nagrinėti išankstinio išpėjimo sistemų derinimo galimybę.

* * *

JAV Aukščiausiasis teismas atmetė mirties bausmę nuteistos moters paskutinės minutės prašymą atidėti nuosprendžio vykdymą. Ši nuteistoji veikiausiai taps pirmąja moterimi per beveik 100 metų, kuriai Virginia valstijoje bus įvykdyta mirties bausmė. Teismas savo nutartyje nurodė, kad 41 metų Teresa Lewis prašymas atidėti nuosprendžio vykdymą „atmestas“.

PIETŲ AMERIKA

BOGOTA

15 metų paauglys vienas, be paso ir be bilieto atskrido iš Bogotos į Čilę. Čilės oro uosto pareigūnai nesupranta, kaip jam pavyko praeiti pro griežtą Bogotos oro uosto apsaugą su keliais patikrinimo punktais ir įsėsti į lėktuvą. Apsaugos kameroje matyti, kaip paauglys praeina pro kelis patikrinimo punktus, stovėdamas prie pat kitų žmonių. Berniukas parskraidintas į Bogotą.

ATLANTIC
Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Air Freight

Auto Export

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

Trucking

Small Packages

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

PASAULIO SPORTO NAUJIENOS

Parengė **Paul Triukas**

Lietuvos teniso rinktinė liko antroje grupėje

Tenisininkas Laurynas Grigelis.

Šių metų „Deiviso taurės“ (Davis Cup) antroje grupėje Lietuvos teniso rinktinė tik po atkaklios kovos nusileido Slovėnijos rinktinei (2:3).

Pirmąją pergalę šių dviejų rinktinių susitikime iškovojo lietuviai. Pirmoje kovoje Ričardas Berankis 3–6, 6–2, 7–6(9), 6–4 nugalėjo Blaž Kavčič. Antrąją pergalę iškovojo ir tarpusavio rezultatą išlygino (1:1), Slovėnijos rinktinės tenisininkas Grega Žemlja. Pastarasis 6–3, 7–6(4), 6–3 nugalėjo Lauryną Grigelį.

Antrąją varžybų dieną lietuvių duetas R. Berankis ir L. Grigelis 5–7, 4–6, 6–1, 6–3, 6–3 įveikė Luka

Tenisininkas Ričardas Berankis.

Dainiaus Labučio (ELTA) nuotraukos

Gregorc ir G. Žemlja ir persvėrė rezultatą 2:1.

Trečiąją ir paskutiniąją varžybų dieną lietuviai liko be pergalų. Pirmąją kovą R. Berankis pralošė Slovėnijos rinktinės žaidėjui G. Žemlja 6(2)–7, 4–6, 3–6, o L. Grigelis – B. Kavčič 4–6, 6(4)–7, 6(5)–7.

Nors lietuviai ir nesugebėjo patekti į pirmąją grupę, Lietuvos rinktinė padarė tai, ko niekada anksčiau nesugebėjo – ji pateko į paskutinįjį, trečiąjį ratą. Pirmame rate lietuviai 3:2 nugalėjo Didžiąją Britaniją, antrame 3:2 nugalėjo Airiją, o trečiame 2:3 pralošė Slovėnijai.

2010–2011 metų NBA sezonas

Už maždaug dviejų mėnesių prsidės naujasis NBA sezonas, o iki tol dar liko laiko pažvelgti į šios vasaros permainas.

Šią vasarą įvyko daug mainų. Dauguma krepšinio žinovų teigia, jog šių metų sezone įvyko įdomiausi mainai.

Vis dėlto daugiausiai vilčių laimėti NBA titulą turi „Los Angeles Lakers“ klubas. Kobe Bryant vedama komanda ketvirtą vasarą nepraranda svarbiausių žaidėjų ir pasipildo pajėgesniais. Prie K. Bryant komandos šį sezoną prisidės įžaidėjas Steve Blake. Pastarasis „Lakers“ pakeitė Jordan Farmar. Be abejonių dar vieną sezoną „Lakers“ turi bene stipriausią pradinį penketą ir trenerių būrį. Pradinį penketą sudaro: Andrew Bynum, Pau Gasol, Ron Artest, K. Bryant bei

Šį sezoną Žydrūnas Ilgauskas žais „Miami Heat“. **Jono Grigaičio** nuotr.

Derek Fisher. Komandos šeštasis žaidėjas Lamar Odom šią vasarą su JAV rinktine Turkijoje iškovojo Pasaulio krepšinio čempionato aukso medalius. Treneriu paskutinį sezoną dirbs Phil Jackson.

Pavojingiausiais klubais „Lakers“ komandai bus „Miami Heat“ bei „Boston Celtics“. „Heat“ pasirašė sutartį su keturiomis žvaigždėmis – su dukart lygos naudingiausiu žaidėju LeBron James, su olimpiniu čempionu Chris Bosh, vienu geriausiu visų laikų vidurio puolėju Žydrūnu Ilgausku bei pratęsė sutartį su 2006-ųjų NBA čempionu Dwyane Wade. „Celtics“ artėjantį sezoną ir toliau žais Paul Pierce, Ray Allen, Kevin Garnett, Rajon Rondo bei Kendrick Perkins. Prie jų vadovybė nusprendė prijungti keturiskart NBA čempioną Shaquille O’Neal bei Jermaine O’Neal.

Didžiulę pažangą padarė „Chicago Bulls“ bei „New York Knicks“. „Bulls“ išlaikė visus pagrindinius žaidėjus, taip pat pasirašė sutartį su Carlos Boozer. „Knicks“ klubas pasirašė vieną sutartį su Amar’e Stoudemire, su kuriuo jie tikisi pagaliau sugrįžti į atkrintamąsias varžybas.

Be abejo, stipriai „Los Angeles Lakers“ pasipriešinti turėtų „San Antonio Spurs“ bei „Orlando Magic“ komandos, o kokios dar komandos šiomet iškils, pažiūrėsime.

Daugelio krepšinio žinovų nuomonės dėl čempionų skiriasi. Rytų konferencijos baigiamajame rate manau išvysime „Celtics“ žaidžiant prieš „Heat“, o Vakarų konferencijos – „Lakers“ prieš „Thunder“. Baigiamosiose rungtynėse manau, „Lakers“ 4:2 įveiks „Celtics“ komandą.

FUTBOLAS

Paruošė **Ed. Šulaitis**

Dar vienas „Fire“ futbolininkų pralaimėjimas

Chicagos „Fire“ profesionalų futbolo komanda savo gerbėjų šiomet nelepina. Praėjusį šeštadienį ji vėl turėjo nusileisti „Real Salt Lake“ komandai Sandy, Utah žais tose rungtynėse. Šį kartą pralaimėta tik 0:1 (varžovai įvartį pelnė iš 11 metrų baudinio). Šeiminingai rungtyniaujant namuose nepralaimėjo per 23 susitikimus, kas yra „Major League Soccer“ geriausias pasiekimas.

Tuo tarpu čikagiečiai per 6 vėliausias rungtynes nepelnė nė vienos pergalės ir per 5 susitikimus įmušė tik 2 įvarčius.

Šiuo metu lygos Rytų grupėje „Fire“ stovi 5 vietoje su 26 taškais iš 23 sužaistų rungtynių. Ji 6 kartus laimėjo, 9 – pralaimėjo ir 8 kartus sužaidė lygiosiomis. Pirmoje vietoje Rytų grupėje stovi Columbus komanda su 44 taškais.

Artimiausios „Fire“ rungtynės namuose – Toyota Park vyks šį šeštadienį, rugsėjo 25 d., 7 val. v. Čikagiečiai išmėgins „Seattle FC“ pajėgumą. Svečiai priklauso MLS Vakarų grupei ir turi 36 taškus (stovi 6 vietoje). Pirmąją vietą čia užima „Real Salt Lake“ komanda su 47 taškais.

Lenkai pastatė didelį futbolo stadioną

Kaip žinome, Lenkijoje ir Ukrainoje 2012 metais vyks Europos futbolo čempionatas. Lenkai skuba statyti stadionus.

Rugsėjo 20 d. vienas iš tokių oficialiai buvo atidarytas Poznanėje. Jis turi 43,000 vietų. Atidarymo metu jame koncertavo garsus atlikėjas Stingas. Pirmosios draugiškos rungtynės jame įvyks lapkričio 17 d., kada Lenkijos valstybinė rinktinė išmėgins jėgas su Dramblio Kaulo Kranto komanda.

Nauji stadionai yra statomi Gdanske, Vroclave ir Varšuvoje. Juos numatoma užbaigti iki 2011 m. rugpjūčio mėnesio.

„Sūduva“ pralaimėjo Baltijos lygoje

Marijampolės „Sūduvos“ futbolo komanda rugsėjo 21 d. Estijos sostinėje Taline žaidė Baltijos lygos rungtynes su vietos „Floros“ vienuolike. Marijampoliečiai nesugebėjo atsilai-

kyti prieš vieną stipriausių Estijos komandų ir pralaimėjo 1:2. Atsakomosios rungtynės bus žaidžiamos Marijampolėje lapkričio 9 d.

TENISAS

Čekijoje surengto Europos stalo teniso čempionato moterų dvejetų varžybų nugalėtojomis tapo lietuvė Rūta Paškauskienė (k.) ir rusė Oksana Fadejeva. Jos baigiamosiose rungtynėse rugsėjo 19 d., sekmadienį, 4-0 (11:7, 11:9, 11:4, 11:9) įveikė Olandijos atstoves – 26-erių metų Li Jie (k.) ir 41-erių metų Jelena Timina (d).

EPA-ELTA nuotr.

K. Vasiliauskas „Formulės 2“ čempionate ketvirtoje vietoje

Praėjusią savaitę baigėsi šių metų „Formulės 2“ sezonas, o jame pergalę šventė britas Dean Stoneman.

Čempionato aštuonioliktasis ir paskutinis etapas vyko Ispanijoje. Pirmosiose savaitgalio lenktynėse netikėtai pergalę iškovojo italas Nicola de Marco. Pradėjęs lenktynes iš pirmosios vietos, jis per visas lenktynes išsilaikė rikiuotės priekyje. Antras liniją pasiekė Will Bratt, o trečias – Armaan Ebrahim iš Indijos. Lietuvis Kazimieras Vasiliauskas dėl bolido gedimo linijos nekirto.

Antrosios savaitgalio ir paskutinės čempionato lenktynės buvo pa-

čios sėkmingiausios lietuvių karjeroje. K. Vasiliauskas jas pradėjo iš pirmosios vietos, pravažiavo greičiausiai ratą bei iškovojo vienintelę pergalę šių metų sezone. Antrąją vietą antrosiose lenktynėse užėmė Jack Clarke, trečiąją – čempiono vardą užsitikrinęs D. Stoneman.

Tad po paskutiniųjų lenktynių čempionu tapo britas D. Stoneman, surinkęs 284 taškus. Antru liko Jolyon Palmer (242 tšk.), trečiu rusas Sergey Afanasyev (157 tšk.), K. Vasiliauskas sezoną užbaigė aukštoje ketvirtoje vietoje, surinkęs 153 tšk.

„Ambersail” dienoraštis

Nr. 8

Orų prognozė pagal laivo kelią artimiausią parą žada tokias pat sąlygas.

Laivo greitis visą dieną 10–18 mazgų, nuo bangos su vėjo pagalba pasiekiamame ir iki 22 mazgų greitį.

Vachtos metu per 4 valandas vidutiniškai įveikiame 53 j/m atstumą. Per šią parą nuo 00 val. iki 00 val. nuėjome 243 j/m pagal bendrąją kryptį. Nuo Las Palmas pagal bendrąją kryptį – 716 j/m.

Iki Žaliojo rago salų liko 205 j/m. Trečiadienį vakare turėtume ten būti, bet, atrodo, su šviesa nespėsime...

Mūsų koordinatės 00 val. 17 – 45” 25’ N 21° 31” 7’ W

Nuoširdžiausi įgulos kauniečių linkėjimai kauniečiams!

2008-10-29 Pirmasis tunas jau suvalgytas

Šiandien, apie vidurdienį Lietuvos laiku, „Ambersail” pasiekė pirmąją Žaliojo kyšulio (Cape Verde) salą Boa Vista. Laivas toliau plaukia salyno sostinės Prajos link, kurią tikisi pasiekti šįvakar, jau sutemus.

Įgulos nariui žvejui Linui Pakalniškiui pasisekė – jis pagavo pirmąjį tuną, kurį pats paruošė, o įgula tuoj pat skaniai suvalgė :).

2008-10-29 „Ambersail” sudomino Amerikos karines pajėgas

Prie Žaliojo iškyšulio (Cape Verde) salyno artėjanti antroji „Tūkstantmečio odisėjos” įgula praneša, kad šianakt turėjo įdomų nuotykį. Radijo ryšiu buvome prižiūrimi Jungtinių Amerikos valstijų karinių pajėgų laivo.

Ilgai buvome klausinėjami: kas kapitonas, kam priklauso laivas, po kokia vėliava plaukiame, iš kur išplaukėme, kur plaukiame, kiek žmonių ir kitokių provokuojančių klausimų, pavyzdžiui, kokia laivo korpuso ir burių spalva, kiek keleivių ir įgulos narių, ar nevežame neleidžiamų krovinių, ar neturime nelegalų...”, – pasakoja buriuotojas Gediminas Kvaraciejus.

„Radijo seansas” truko apie 20 minučių. Šiuo metu „Ambersail” yra nebetoli Cape Verde salyno, kuris yra gana karinė zona. Amerikiečių karinis laivas 55 prisistatė vykdamas tarptautinę saugumo misiją.

Cape Verde buriuotojai planuoja pasiekti šiandien apie 22 valandą.

2008-10-31 Trumpas sustojimas Žaliojo iškyšulio salyne

Žaliojo iškyšulio (Cape Verde) salyno sostinės Prajos uostą įplaukėme spalio 30 naktį, 2 val. Lietuvos laiku. Priplaukėme prie portugalų žvejų laivo. Iš karto prisistatė naujieji mūsų bičiuliai. Vietiniai prašė cigarečių, įkyriai bendravo. Įtarėme, kad sumanė mus šiek tiek apkraustyti. Portugalai, tiesa, irgi juodaodžiai, iš karto įspėjo, kad reikia saugotis. Šiek tiek pasėdėjome ir nuėjome miegoti, porą žmonių palikdami budėti.

Žaliojo iškyšulio (Cape Verde) salynas labai nustebino – čia tikra

Afrika: uostas „plikas”, tik pora molų, vienas policininkas tikrina pasus, viena žvejų krantinė ir turgus. Džiaugėmės, kad uostas aptvertas ir saugomas, tačiau vis tiek nusprendėme budėti ir naktį, ir dieną.

Ryte Prajos žvejų uostas atsiskleidė visu grožiu. Aplink vien juodaodžiai, visi sveikinas, primygtinai siūlo savo draugiją, kreipiasi į visus „friend” (angl. draugas).

Taksistas nuvežė į labai padorų prekybos centrą. Nusipirkome vandens, maisto. Vaikai noriai prašosi į talką, tačiau už ją nesidrovi prašyti pinigų. Mums šiek tiek pritrūko pinigų, tai paprašėme, kad taksistas nuvežtų į banką, kur galėtume išsikeisti eurus. Turguje vaizdai ištis verti dėmesio. Čia tunai, kardžuvės po metrą ir daugiau. Kitose salose yra geri kurortai, o čia verda tikras, neturistinis gyvenimas. Žodžiu, prieš ilgą plaukimą turėjome ką pamatyti.

Prajos uostą palikome tos pačios spalio 30-osios vakarą, apie 19 valandą Lietuvos laiku. Dabar jau plaukiame link Brazilijos krantų, kur tikimės palankesnių srovių ir vėjų. Laukia ilgas plaukimas, tačiau visos įgulos nuotaika gera.

2008-11-02 Tropinės liūtys ir palankesnių vėjų bei srovių viltis

Palikusi Žaliojo iškyšulio (Cape Verde) salyną ir tikėdamasi palankesnių vėjų ir srovių, „Ambersail” įgula plaukia link Brazilijos krantų. Per 53 valandas jachta nuo Cape Verde nuplaukė 415 jūrmylių. Šiuo metu nuo Afrikos artimiausio kranto jachta nutolusi apie 580 jūrmylių (1,150 km), nuo Brazilijos – 950 jūrmylių (1,800 km).

Vidutinis jachtos greitis vakar buvo 9 mazgai per valandą. Naktį iš lapkričio 1-osios į 2-ąją įgula gavo vėjo iki 32 mazgų ir smarkias liūtis. Pasak kapitono Audriaus Jasinsko, pirmoji liūtis atėjo kartu su škvalu ir daugelis budėjusių pamainoje sutiko liūtį be šturmuočių. „Liūtys tikrai tropinės, tarsi šilta stati vandens siena”, – komentavo įgulos narys Giedrius Gipas.

Iki pusiaujo jachtai dar liko apie 500 jūrmylių. Tai sudaro apie 2 paras plaukimo. Įgulos tikslas – pasiekti 27–28 laipsnius vakarų ilgumos ir po to keisti kryptį link antrojo „Tūkstantmečio odisėjos” etapo tikslo – Cape Town (PAR).

Dėl ryšių sutrikimo „Inmarsat” palydoviniame tinkle šiuo metu „Ambersail” įgula neturi galimybės naudotis interneto ryšiu. Kapitono vadovaujama įgula plaukimo kelią nustatyti naudoja meteorologinę prognozę, kurią gauna iš Lietuvos. Galimi ryšio sutrikimai buvo numatyti iš anksto, todėl „Tūkstantmečio odisėjos” plaukimo štabe yra paskirti žmonės, kurie atsakingi už meteorologinių prognozių pateikimą tokiomis atvejais. Šiuo metu oro prognozes jachtos įgulai tiekia trečiojo odisėjos etapo (Cape Town – Adelaide) kapitonas Tauras Rymonis.

Jachtos „Ambersail” padėtis 2008 m. lapkričio 2 d. 11 02 00.00 val. Lietuvos laiku: 08° 13’ N 25° 15’ W.

Bus daugiau.

Dantų gydytojai

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Margumynai

Vilniaus universitete – studentai iš 60 šalių

Daugiau kaip 50 studentų atvyko iš kaimyninės Lenkijos, 20 – iš Italijos, Vokietijos, Prancūzijos ir Rusijos. Studijas Vilniaus universitete pasirinko jaunimas iš tokių egzotiškų kraštų kaip Butanas, Sirija, Eritrėja, Kambodža, Etiopija, Vietnamas, Nepalas, Uganda, teigiama VU pranešime. Trečdalis baigę studijas universitete įgis Vilniaus universiteto diplomą. Kiti studentai universitete studijuoja vieną ar du semestrus.

Rugsėjo 23 d., ketvirtadienį, Vil-

niaus universitete pirmą kartą Lietuvoje surengta Ambasadorių diena. Jos metu Lietuvoje reziduojantys užsienio šalių ambasadoriai susitiko su Vilniaus universitete studijuojančiais savo šalių piliečiais. Vilniaus universitetas, norėdamas pritraukti daugiau užsienio studentų, nori išsklaisyti į jų poreikius, įvairių šalių studentų studijų Lietuvoje galimybes ir galimus bendradarbiavimo ypatumus, sakoma pranešime.

Balsas.lt

Ozono sluoksnis nustojo mažėjęs

Ozono sluoksnis Žemės atmosferoje neplonėja ir visiškai atsistatys iki šio amžiaus vidurio, atskleidė naujausio tyrimo rezultatai. Jungtinių Tautų Aplinkos apsaugos programos (UNEP) ir Pasaulinės meteorologijos organizacijos (WMO) specialistų neseniai paskelbta ataskaita apie ozono būklę yra pirmasis išsamus tokio pobūdžio tyrimas per pastaruosius 4 metus, pranešė britų dienraštis „Daily Mail”.

Šio dokumento išvadose teigiama, kad ozono sluoksnis virš Žemės ašigalių ligi 1980 metų lygio turėtų atsistatyti iki 2048 metų. Tiesa, ozono „skylė” virš Antarktidos, atsirandanti kiekvienų metų pavasarį, vargu ar užsitrauks anksčiau nei iki 2073 metų, mano mokslininkai.

Ataskaitoje dėl ozono kiekio atmosferoje teigiama, kad Vienos konvencija dėl ozono sluoksnio apsaugos ir Montrealio protokolas, uždraudę naudoti jį ardančias chemines medžiagas, apsaugojo stratosferoje esantį ozono sluoksnį nuo dar spartesnio ardymo. Šią ataskaitą ruošė ir tyrė

300 mokslininkų, ji buvo paskelbta rugsėjo 16-ąją, Tarptautinę ozono sluoksnio apsaugos dieną, teigiama pranešime.

Pranešama, kad 2010 metais ozoną ardančių medžiagų, kurias uždraudė 1987 m. pasirašytas Montrealio protokolas, išmetimas į atmosferą buvo 5 kartus mažesnis, nei buvo siekiama Kyoto protokole – tarptautiniame susitarime, numatančiame 2008–2012 m. 5,2 proc. sumažinti vadinamųjų „šiltnamio dujų” išmetimą palyginti su 1990 metais.

UNEP vykdomojo direktoriaus Achim Steiner teigimu, jei ne Montrealio protokolas ir Vienos konvencija dėl ozono sluoksnio apsaugos, jį ardančių chemikalų kiekis iki 2050 m. būtų padidėjęs dešimteriopai. Vien dėl šios priežasties dar 20 mln. žmonių būtų susirgę odos vėžiu ir apie 130 mln. – akies katarakta, o kur dar žala žmonių imuninei sistemai, laukinei gamtai ir žemės ūkiui, pabrėžė jis.

Balsas.lt

Tel. 773-476-2242

MARGUTIS II LIETUVIŲ RADIO LAIDOS

2711 W. 71st Street, Chicago, IL 60629

Per WCEV radijo stotį 1450 AM banga
kiekvieną vakarą nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v.
klausykite seniausios Amerikoje
lietuviškos radijo laidos

**AMERIKOS LIETUVIŲ RADIO LAIDAS GALITE GIRDĖTI
INTERNETU www.wcev1450.com**

Į knygos pristatymą susirinko nemažas būrys istorijos mėgėjų.

ALT'o tarybos pirmininkas Saulius Kuprys džiaugiasi, kad knygos „Vytautas Didysis“ išleidimu ALT prisidėjo prie Žalgirio mūšio 600 metų paminėjimo.

Jono Kuprio nuotraukos

Kalba knygos leidybos organizatorius Gediminas Mikelaitys.

Monografijos „Vytautas Didysis“ sutiktuvėse (iš kairės): knygos leidybos organizatorius Gediminas Mikelaitys, leidimo sumanytoja ir globėja Marija Remienė, skaitovė Danguolė Bernatavičienė ir ALT'o pirmininkas Saulius Kuprys.

Knygos „Vytautas Didysis“ sutiktuvės Čikagoje

Amerikos lietuvių tarybos išleista profesoriaus Mečislovo Jučo knyga „Vytautas Didysis“ pristatyta rugsėjo 18 d. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre. Knygą išleido Amerikos lietuvių taryba (ALT). Kalbėdamas apie leidinį ALT'o pirmininkas Saulius Kuprys pasidžiaugė, kad viena reikšmingiausių užsienio lietuvių organizacijų tuo galėjo prisidėti prie Žalgirio mūšio pergalės 600-ųjų metų paminėjimo.

Marija Remienė, knygą išvydusi tik pristatymo dienos išvakarėse (dar dažais kvepianti knyga Lietuvoje pasirodė šio mėnesio pradžioje), pavadino ją „prasmingiausia ir gražiausia dovana ne tik Amerikos lietuviams, bet ir dovana Lietuvai, jos mokslui, kultūrai. Visiems tiems, kurie suvokia mūsų istorijos svarbą ir reikšmę.“ „Tai tikra šventė lietuviškai kultūrai ir lietuviškai šamonei. Esame laimingi sulaukę dienos, kai tokią knygą galime paimti į rankas“, – sakė M. Remienė.

Iš Vilniaus atvykęs knygos leidybos organizatorius Gediminas Mikelaitys pabrėžė, kad leidinys išleistas labai greitai, nors profesorius Mečislovas Jučas ją pradėjo rašyti jau prieš penkiasdešimt metų. Prelegentas atkreipė dėmesį į aktualias šio leidinio mintis. Vytautas vienintelis iš Lietuvos kunigaikščių vadinamas Didžiuoju. Didis valdovas – pirmiausia drąsus ir išmintingas reformatorius, gebėjęs pasinaudoti istorijos teikiama-

mis galimybėmis: jam valdant atsirado raštinių tinklas, pirmosios mokyklos, pradėti rašyti metraščiai. Autorius Vytautą lygina su Karoliu Didžiuoju, Kazimieru Didžiuoju, Petru Didžiuoju. Tai valdovas, modernizavęs Lietuvos valstybę: miestams davęs Magdeburgo teises, įvedęs savus pinigus, sukūręs reguliarią bajorų kariuomenę. Ypač svarbus M. Jučo knygoje nurodytas Vytauto politikos bruožas – jo pradėta kultūrinė valstybės pažanga ir katalikiškosios civilizacijos plėtimas į Rytus. Būtent Vytautas pavertė Lietuvą Vakarų valstybe.

Popietėje buvo kalbėta ir apie autorių Tadeusz Popiel ir Zygmunt Rozwadowski paveikslą „Žalgirio mūšis“, nutapytą Žalgirio mūšio 500-mečiui paminėti (stulbinantis – 10 x 5 metrų dydžio – paveikslas yra Lvovo istorinio muziejaus nuosavybė) ir apie Alphonse Mucha monumentalų darbą „Po Žalgirio mūšio“ (paveikslas kabo Moravijoje, Čekija, Krumlovo pilyje).

Danguolė Bernatavičienė perskaitė Juditos Vaičiūnaitės ir Justino Marcinkevičiaus eilėraščius. Skambėjo Miko Petrausko operos „Birutė“ ištraukos. Renginio lankytojai įsigijo nemažai naujų knygų.

M. Jučo knygos „Vytautas Didysis“ pasirodymas – didelis jos leidimo sumanytojos ir globėjos M. Remienės nuopelnas.

„Draugo“ info

Rudeninis susitikimas Tėviškės parapijoje

Tėviškės parapija, įsikūrusi 5129 S. Wolf Rd., Western Springs, IL, rugsėjo 12 d. pakvietė parapijiečius ir svečius į rudeninį susitikimą. Po pamaldų susirinkusieji užkandžiavo, klausėsi Broniaus Mūro atliekamų melodijų, šoko, kalbėjosi, bendravo, džiaugėsi nuostabiu oru. Kun. Liudas Miliauskas svečiams aprodė parapijoje sekmadieniais veikiančios lietuviškos mokyklėlės patalpas. Susitikimo metu dvi jaunos parapijietės siūlė svečiams atlikti masažą, o visas surinktas lėšas paaukojo mokyklėlei.

Nuotraukoje: Tėviškės parapijos kun. Liudas Miliauskas ir parapijos tarybos pirmininkė Irena Kleinaitienė džiaugiasi jaunųjų parapijiečių Hannan Galinaitis ir Jenna Chesswas (pirma iš dešinės) auka parapijos mokyklėlei.

Kitoje nuotraukoje matome Tautos fondo atstovą Joną Vainių (kairėje), kuris įdomiai papasakojo apie savo kelionę į Žalgirio mūšio lauką, ir susitikimo svečių Laimos Apanavičienės nuotraukos

Lietuviai – vis dažnesni svečiai pas kaimynus Lenkijoje

ALGIS VAŠKEVIČIUS
Specialiai „Draugui“ iš Lenkijos

Lenkijoje pastaruoju metu sparčiai auga turistų iš Lietuvos skaičius. Anksčiau lietuviai labiau mėgo lankytis Lenkijos karalių sostinėje Krokuvoje, juos domino kaimyninės šalies pajūris, o pastaruoju metu, prasidėjus ekonominiam sunkmečiui, lietuviai renkasi poilsį netoli sienos esančiose vietovėse.

Nuo sienos su Lietuva vos už 50 kilometrų įsikūręs Suvalkų miestas, kuriame – apie 60 tūkstančių gyventojų. Šio miesto turizmo įstaiga neseniai lietuvių kalba išleido lankstinukus, kad turistai iš Lietuvos galėtų susipažinti su įdomiausiais Suvalkų objektais. Lietuviai vis dažniau renkasi poilsį ir lenkų kaimo turizmo sodybose.

Suvalkų krašte yra apie 300 įvairių kaimo turizmo sodybų. Šiose apylinkėse visai arti Lietuvos sienos yra nuostabios Mozūrijos apylinkės – čia daug miškų ir ežerų, kur ilsėtis mėgsta iš visos Lenkijos atvykę turistai. Čia vis dažniau kelioms dienoms įsikuria ir lietuviai.

„Mūsų tikslas ir yra toks, kad lietuviai nepravažiuotų greitkelio pro šalį, skubėdami kirsti Lenkiją, bet sustotų, bent vienai nakčiai apsistotų vienoje ar kitoje kaimo turizmo sodyboje. Tokių atvejų daugėja, ir Lenkijos turistai, važiuodami į didžiulius Lietuvos miestus, taip pat vis dažniau apsistoja jų šalių kaimo turizmo sodybose“, – sakė Suvalkų kaimo turizmo rūmų direktorė Renata Zakrzewska.

Lenkai, norėdami prisivilioti daugiau svečių iš Lietuvos, imasi įvairių priemonių. 2008 metų pabaigoje visiškai netoli nuo sienos, Jeleniavo valsčiuje, pradėjo veikti itin modernus Šelmentos sporto ir turizmo centras. Nuo pat pirmųjų dienų į jį plūstelėjo daugybė turistų ne tik iš netoli pasienio esančių Marijampolės ar Alytaus miestų, bet ir iš Kauno, Vilniaus bei kitų Lietuvos kampečių.

Stanislaw Roziewski, vienas iš naujojo centro vadovų, sako, kad kalvotos Šelmentos apylinkės puikiai tiko slidinėjimo centrui įrengti. Dabar čia yra 4 dideli slidinėjimo taikai ir dar viena, skirta jaunimui. Sumontuoti ir pastatyti penki keltuvai, o įvairaus sudėtingumo takų ilgis – nuo 240 iki 370 metrų. Naujojo centro įrengimas kainavo apie 22 milijonus zlotų (apie 6,35 milijono dolerių), tikimasi, kad tai atsipirks per kelerius metus.

„Per pirmąją žiemą sulaukėme 60,000 lankytojų, o per praėjusią – jau 100,000. Labai didelė dalis jų – iš Lietuvos. Būna dienų, kai takuose galima girdėti tik lietuvišką šneką. Lietuviams pas mus atrodo ir patogų, ir nebrangų“, – džiaugėsi S. Roziewski.

Šelmentos centre yra ir dvi konferencijų salės, taip pat 40 vietų viešbutis. Čia įrengtas įdomus slidinėjimo muziejus, kuriam roдиниų yra padovanoję garsūs Lenkijos sportininkai. Visiems įdomu pamatyti dar 1930-aisiais pagamintas slides, taip pat šalies sportininkų iškovotus medalius žiemos olimpinėse žaidynėse.

Dabar slidinėjimo sezonas jau pasibaigęs, bet praėjusi žiema buvo

ilga ir šalta, tad žmonių sulaukta išties daug. Centro darbuotojai galvoja, kaip išnaudoti ir šiltąjį metų laikotarpį – pradėtas įrenginėti parkas, kuriame bus galima karstyti lynais, reikės įveikti įvairias kliūtis. Be to, šalia esančiame ežere lankytojai galės slidinėti vandens slidėmis.

Suvalkų kraštas turi nemažai kaimo turizmo sodybų, kai kurias iš jų jau noriai lanko turistai iš Lietuvos, nes apsigyventi čia dažniausiai yra pigiau nei Lietuvos sodybose. Sodybų šeimininkai stengiasi atrasti ką nors originalaus, kas padėtų pritraukti daugiau lankytojų.

Viena tokių sodybų – nedideliame Kaleinikų kaime esanti pasakų sodyba. Jos savininkė, išgijusi teatologės išsilavinimą, nutarė savo sodyboje įkurdinti įvairių pasakų personažus. Čia yra ir nedidelė Raudonkepuraite trobelė, ir ant šluotos jojanti ragana, ir pakrūmėse susibūrę nykštukai. Sodybą noriai lanko įvairaus amžiaus vaikai, jiems čia vedami mokomieji užsiėmimai. Suaugusius sdomina labai įdomi sodybos butis, savininkė yra surinkusi nemažą svarstyklių, liaudiškai vadinamų „bezmėnų“, rinkinį.

Daug lietuvių, važiuojančių per Lenkiją į kitas Rytų ir Vakarų Europos šalis, jau užsuka ir į originalią prie Punsko esančią lietuvių Petro Lukoševičiaus įkurtą prūsų-jotvingių sodybą, apie kurią jau rašėme „Drauge“. P. Lukoševičius sakė, kad beveik kasdien sulaukia lankytojų grupių ir iš įvairių Lietuvos vietovių, ir iš Lenkijos – Balstogės, Varšuvos, Gdanskio, kitų miestų.

„Bezmėnų“ rinkinys.

Muziejuje – ir prieš 80 metų pagamintos slidės.

Sniego patrankos laukia ateinančio sezono.

Pasakų sodyboje – įdomūs roдиниai.

A. Vaškevičiaus nuotr.

**MUTUAL
FEDERAL BANK**

Namams paskolos, apdraustos sąskaitos

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
773-847-7747 * www.mutualfederalbank.com
Stephen M. Oksas, *President*

Patarnaujam Čikagos ir apylinkių lietuviams daugiau kaip 100 metų.

Member
FDIC

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

♦ **Socialinių reikalų skyrius Le-**monte maloniai kviečia į filmų popietę. Rugsėjo 29 d., trečiadienį, 1 val. p. p. bus rodomas dokumentinis filmas „Židikai“ (Mažeikių rajonas) iš ciklo „Mūsų miesteliai“. Filmai rodomi PLC skaitykloje.

♦ **Zarasų klubas rugsėjo 30 d.,** ketvirtadienį, maloniai kviečia narius ir svečius atvykti į „Seklyčią“. Susirinkimo pradžia – 1 val. p.p.

♦ **Spalio 1 d., penktadienį, Čiurlio-**nio galerijoje, Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636) 7 val. v. vyks susitikimas su nepaprastai įdomiu žmogumi, buvusiu aktoriumi ir režisieriumi Kęstučiu Marčiulynu (Bo Haeng Sunim). Prieš 11 metų Bo Haeng pasirinko vienuolio kelią ir nuo tada gyvena Korėjoje, Chogye ordinui priklausančiame Mu Sang Sa vienuolyne. Vakaro metu vyks jo naujos knygos „Laiškai iš Drakono kalnų“ pristatymas, kurią bus galima įsigyti. Daugiau informacijos tel. 815-403-1730.

♦ **Seselės kazimierietės spalio 3** d. kviečia visus į lėšų telkimo pokylį, kuris vyks „Mama Luigi’s Restaurant“, 7500 S. Harlem Ave., Bridgeview, IL. Įėjimas nuo 12 val. p. p. Pietūs – 1:30 val. p. p. Vietas į pokylį užsisakyti ir loterijos bilietus nusipirkti iki rugsėjo 27 d. galite seselių kazimieriečių Motiniškajame name, 2601 W. Marquette Rd., Chicago, IL, arba pas seselę Genevieve tel. 773-776-1324.

♦ **Jaunimo centro moterų klubo** geriausios šeimininkės kviečia spalio 3 d., sekmadienį, tuoj po 10:30 val. r. šv. Mišių Tėvų jėzuitų koplyčioje į Jaunimo centro kavinę. Klubo narės vaišins šviežiais mielinais blynais su namine obuolių koše. Savo apsilankymu paremsite Jaunimo centrą.

♦ **Spalio 7 d., ketvirtadienį, 1 val.** p. p. Šakių klubas visus maloniai kviečia į susitikimą „Seklyčioje“.

♦ **Spalio 14 d., ketvirtadienį, 1 val.** p. p. „Seklyčioje“ vyks Suvalkiečių draugijos susirinkimas. Maloniai kviečiame visus dalyvauti.

♦ **Jungtinė paroda „Lithpex-Pol-**pex 2010“ vyks spalio mėn. 15–17 dienomis Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629) Čikagoje, JAV. Dėl papildomos informacijos prašome kreiptis į Violetą Rutkauskienę, el. pašto adresu aviv 2008 @att.net arba tel. 847-244-4943 ir į Joną Variakojį el. pašto adresu variakojis@sbcglobal.net arba tel. 773-585 -8649.

♦ **Čikagos lietuvių tautodailės** institutas ruošia juostų audimo pamokas, kurios įvyks spalio 16, 23, ir 30 dienomis, nuo 9:30 val. r. iki 12:30 val. p. p. Lietuvių dailės muziejuje, Instituto galerijoje, Pasaulio lietuvių centre. Kviečiame iki spalio 8 d. registruotis tel. 708-598-7438 (Aldona) arba tel. 630-858-3629 (Rugilė).

♦ **Spalio 16 d., šeštadienį, po 4 val.** p. p. šv. Mišių, kviečiame į Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salę, kur įvyks visuotinis parapijos susirinkimas. Sudarysime parapijos tarybą, pakalbėsime rūpimais klausimais ir apžvelgsime parapijos finansinę padėtį.

♦ **Prelato Jono Kuzinsko pagerbi-**mas vyks sekmadienį, spalio 24 d. Ta proga po 10:30 val. r. šv. Mišių Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje ruošiami šventiniai pietūs. Vietas prašome užsisakyti iš anksto tel. 773-776-4600 (Audra).

♦ **„Draugo“ metinis pokylis vyks** š. m. spalio 30 d. Willowbrook Ballroom salėje, 8900 S. Archer Ave., Willow Springs, IL 60480. Kokteiliai – 4 val. p. p.; vakarienė – 5 val. p.p. Bilietus galite įsigyti „Draugo“ administracijoje, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629. Tel. pasiteiravimui 773-585-9500. Maloniai kviečiame visus atvykti.

♦ **Draugo fondo posėdis vyks lap-**kričio 13 d., šeštadienį, Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre.

♦ **Jaunimo centro metinė puota** vyks gruodžio 5 d. Jaunimo centro didžiojoje salėje.

♦ **2011 metais sukaks 70 metų** nuo Lietuvos gyventojų trėmimo į Sibirą pradžios. Balzeko lietuvių kultūros muziejus planuoja šiuos įvykius paminėti paroda ir keliais susijusiais renginiais. Kviečiame visus, turinčius autentiškos medžiagos apie tremtį – laiškų, užrašytų prisiminimų, asmeninių daiktų iš Sibiro tremtinių stovyklų ir panašiai, prisidėti prie parodos. Daugiau informacijos teikiame tel. 773-582-6500.

IŠ ARTI IR TOLI...

♦ **Spalio 8–10 dienomis vėl rink-**simės puikaus rudens glėbyje paremti Neringos stovyklą kasmetinėmis eitynėmis. Kviečiame visus į smagų susibūrimą. Užsiregistruoti iki rugsėjo 30 d. galite stovyklos tinklalapyje www.neringa.org. Šių metų eitynių organizatorė yra Vida Strazdienė.

Priėmimas konsuliniais klausimais

Spalio 7–8 dienomis Lietuvos Respublikos generalinio konsulato New York darbuotojai St. Petersburg, FL, priims iš anksto užsiregistravusius piliečius visais konsuliniais klausimais (pasų, pilietybės, notarinių veiksmų, konsulinių pažymų ir t. t.). Užsiregistruoti prašome el. paštu: ltconsnulf1@bay-printonline.com arba tel. 727-895-4811 (palikti žinutę).

Prieš pateikiant dokumentus prašome labai atidžiai perskaityti informaciją mūsų tinklalapyje (www.ltconsny.org/Konsuline.htm), anketas užpildyti dar prieš atvykstant į priėmimą (išskyrus prašymą pasui), taip pat turėti visų pateikiamų dokumentų kopijas bei konsulinį mokestį grynaisiais pinigais be grąžos. Dėl įgaliojimų surašymo ar iškilus asmeniniams klausimams dėl dokumentų teikimo tvarkos, prašome rašyti el. paštu: info@ltconsny.org arba skambinti (212) 354 7840, trumpasis numeris-0.

Mindaugas Šatas, JAV LB Orlando apylinkės pirmininkas

Į parodos „Pirmieji lietuviai Teksase“ atidarymą š. m. rugsėjo 10 d. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre atvyko Lietuvos Respublikos ambasadorius JAV ir Meksikai Žygimantas Pavilionis (kairėje) ir JAV LB Krašto valdybos pirmininkas Vytautas Maciūnas. Jie abu šį savaitgalį dalyvaus Orlando, FL, vykiančioje JAV LB XIX tarybos II sesijoje.

Paroda Čiurlionio galerijoje veiks iki spalio 17 d. Ją apžiūrėti galite kasdien, išskyrus antradienį ir trečiadienį, nuo 12 val. p. p. iki 7 val. v.

Magdalenos Stankūnienės nuotr.

Dalyvaukite filmo kūrimo konkurse

JAV LB Kultūros taryba skelbia konkursą Žalgirio mūšio 600 metų jubiliejui paminėti. Konkurso nugalėtojai bus apdovanoti piniginiiais laimėjimais.

Profesionalūs filmuotojai, mėgėjai bei videofilmų kūrėjai leiskite pasireikšti savo vaizduotei – šią vasarą skelbiamas tarptautinis filmo konkursas, skirtas Žalgirio mūšio metinėms paminėti!

Filmas turi būti ne ilgesnis kaip 15 minučių.

Jis turi būti pateiktas skaitmeniniu formatu ir patalpintas svetainėje, turinčioje videoprogramą (pvz., „Vimeo“ arba „YouTube“).

Filmas gali būti vaidybinis, animacinis, kurtas naudojantis kompiuteriu. Svarbiausia, kad jis išlaikytų istorinę tiesą ir atspindėtų Žalgirio mūšio laikotarpį.

Filmai gali būti įgarsinti lietuviškai ar angliškai, tačiau būtini titrai kita kalba. (pvz., filmas lietuvių

kalba su angliškais titrais).

Filmus prašome siųsti el. paštu: filmas@zalgiriomusis.com, kartu atsiunčiant trumpą kūrėjo biografiją, pažymint visus asmenis, prisidėjusius prie filmo kūrimo bei internetinę nuorodą (link), kurioje bus galima pasižiūrėti jūsų sukurtą filmą.

Visi dalyviai turi užpildyti registracijos formą, kurią ras tinklalapyje www.zalgiriomusis.com ir ją pasirašę nukopijuoti ir atsiųsti el. paštu: kulturostaryba@gmail.com.

Apdovanojimai bus įteikti 2010 m. lapričio 13 d. New York specialioje apdovanojimo ir geriausių konkurso filmų pristatymo iškilmėse.

Daugiau informacijos: tel.: 215-248-3049 arba tinklalapyje:

www.zalgiriomusis.com

Aldona Page

JAV LB Kultūros tarybos
pirmininkė

kulturostaryba@gmail.com

„Draugo“ knygynėlyje

„Lithuania“

Jūsų draugas amerikietis ruošiasi vykti į Lietuvą ir nori apie ją daugiau sužinoti? „Draugo“ knygynėlyje galite nusipirkti ir jam padovanoti nedidelio formato knygelę „Lithuania“ anglų kalba. Jūsų draugas ją galės skaityti ir namuose, ir lėktuve.

Leidinyje pateikta bendroji informacija apie Lietuvos Respubliką, trumpai papasakota mūsų valstybės istorija, duotos žinios apie etnografinius šalies regionus, pasakojama apie didžiuosius Lietuvos miestus, lietuvių kultūrą ir papročius. Knygoje nurodomos lankytinos turistinės vietos.

Neužmiršti ir lietuvių sportiniai pasiekimai. Knygos gale – nuoroda į internetinius puslapius, kuriuose taip pat galima daug sužinoti apie Lietuvą.

Nedidelė knygelė spalvinga, papuošta gražiomis, geros kokybės nuotraukomis, joje skaitytojas ras ir garsaus mūsų dailininko M. K. Čiurlionio reprodukcijas.

Knygą išleido leidykla „Artlora“, Vilniuje, 2008 m.

Knygos kaina — 14 dol. Knygą galima įsigyti paštu, pridėdant 9,75 proc. mokestį, užsisakant IL valstijoje. Persiuntimo kaina – 5 dol. Persiunčiant daugiau knygų, už kiekvieną papildomai siunčiamą knygą – 2,5 dol. siuntimo mokestis. Prieš perkant prašome paskambinti administracijai tel. 773-585-9500.

Paruošė **L. A.**

„Draugo“ knygynėlio adresas: 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629
Tel. pasiteiravimui: 773-585-9500